Kooskõlastusringil esitatud märkuste ja ettepanekutega arvestamise või mittearvestamise tabel

Tabel 1. Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse, maapõueseaduse ja tööstusheite seaduse muutmise seaduse kooskõlastamisel esitatud arvamused ja ettepanekud ning nendega arvestamise või arvestamata jätmise põhjendused

Nr	Märkuse esitaja	Kooskõlastamise tulemus, märkused ja ettepanekud	Märkuste ja ettepanekute arvestamine või arvestamata jätmise põhjendus
1	**Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskus AS**	TJT hinnangul peaks kavandatava muudatuse eesmärk olema mitte üksnes menetlustähtaja arvestamise selgemaks muutmine, vaid keskkonnalubade menetlemiseks kuluva tegeliku aja vähendamine. Seetõttu toetame eelnõu üldist suunda, kuid palume eelnõu menetlemisel täiendavalt hinnata ja sätestada meetmed, mis tagavad, et muudatuse tulemusena ei pikeneks taotluse esitamisest loa saamiseni kuluv tegelik aeg. /---/ • Esiteks teeme ettepaneku kaaluda taotluse nõuetekohasuse hindamise tähtaja lühendamist 21 päevalt 14 päevale, vähemalt selliste loa muutmise menetluste puhul, kus tegevuse põhiolemus ja keskkonnamõju ei muutu oluliselt.	**Mittearvestatud** Taotluse esmasel nõuetekohasuse hindamisel kohaldatakse kõigile taotlustele 21-päevast tähtaega. Taotluse saabumisel ei ole alati võimalik ette kindlaks teha, kas kavandatav muudatus mõjutab tegevuse põhiolemust, keskkonnakasutuse ulatust või menetluse korraldust selliselt, et nõuetekohasuse hindamine oleks tavapärasest lihtsam. Nõuetekohasuse hindamise käigus tuleb muu hulgas välja selgitada taotluse ese ja ulatus ning see, milliseid menetlusreegleid tuleb taotluse edasisel menetlemisel kohaldada. Seetõttu ei ole põhjendatud sätestada osa loa muutmise taotluste esmaseks kontrolliks üldisest tähtajast lühemat tähtaega. Samas lühendatakse parandatud või täiendatud taotluse nõuetekohasuse hindamise üldtähtaega 21 päevalt 14 päevale, kuna sellisel juhul on taotlus loa andjale juba varasemast teada ning kontroll on üldjuhul väiksema mahuga.
2	**Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskus AS**	• Teiseks leiame, et täiendatud taotluse puhul ei peaks üldjuhul algama uus täies mahus 21-päevane kontrollitähtaeg. Kui taotleja kõrvaldab Keskkonnaameti poolt konkreetselt osutatud puudused, peaks amet kontrollima eelkõige nende puuduste kõrvaldamist ning selleks võiks ette näha lühema, näiteks 7–14-päevase tähtaja.	**Arvestatud** KeÜS § 42[1] lõike 4 kohaselt hindab loa andja parandatud või täiendatud taotluse nõuetekohasust üldjuhul 14 päeva jooksul selle saamisest. Kui hindamiseks on vaja teise haldusorgani kooskõlastust, arvamust või muud sisendit, on tähtaeg 21 päeva. Kontroll hõlmab eelkõige varem nimetatud puuduste kõrvaldamist, kuid arvestada tuleb ka paranduste mõju taotluse teistele osadele.

3	**Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskus AS**	• Kolmandaks teeme ettepaneku tugevdada põhimõtet, et Keskkonnaamet esitab nõuetekohasuse hindamise etapis taotlejale korraga kõik puudused, mida oli selles menetlusetapis mõistlikult võimalik tuvastada. Pärast taotluse nõuetekohaseks tunnistamist peaks täiendavate andmete küsimine olema põhjendatud eelkõige selliste asjaoludega, mille vajadus tekkis või mida ei olnud objektiivselt võimalik nõuetekohasuse kontrolli käigus tuvastada.	**Selgitatud** Eelnõusse on lisatud KeÜS § 40 lõige 6, mille kohaselt tuleb taotluse lahendamiseks olulised asjaolud välja selgitada võimalikult varakult ning märkused puuduste kõrvaldamiseks esitada koondatult, välja arvatud juhul, kui menetluse käigus ilmnevad uued olulised asjaolud. Taotluse nõuetekohaseks tunnistamine ei välista menetluse käigus vajalike täpsustuste küsimist, kuid ka siis tuleb järgida puuduste varajase tuvastamise ja koondatud esitamise põhimõtet. Täiendava teabe vajadus võib ilmneda näiteks parandatud andmete hindamisel, kooskõlastamisel või avalikkuse kaasamisel.
4	**Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskus AS**	• Neljandaks toetame põhimõtet, et menetlustähtaja kulgemine peatub üksnes menetlust reaalselt takistava puuduse kõrvaldamise ajaks. Peatumist ei tohiks kasutada menetlustähtaja sisuliseks pikendamiseks ega selliste täpsustuste puhul, mille küsimise ajal on Keskkonnaametil võimalik menetlust muus osas jätkata.	**Teadmiseks võetud**
5	**Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskus AS**	• Viiendaks soovitame kaaluda keskkonnaloa ja kompleksloa menetluste puhul ka taotluse esitamisest lõpliku otsuse tegemiseni kulgeva menetluse kogukestuse mõõtmist ja avalikustamist. Ettevõtja seisukohalt ei näita menetluse tegelikku efektiivsust üksnes seaduses sätestatud menetlustähtajast kinnipidamine, kui sellele eelneb eraldi nõuetekohasuse hindamise periood või menetlustähtaeg on menetluse jooksul korduvalt peatunud.	**Arvestatud** Taotluse nõuetekohasuse hindamise etapi aja arvestus on kavandatud ning keskkonnaotsuste infosüsteemis tehakse selleks vastavad arendused.
6	**Eesti Tööandjate Keskliit**	<u>1. Menetlustähtaja pikendamise piirmäära puudumine</u> Eelnõus on detailselt reguleeritud keskkonnaloa taotluse nõuetekohaseks tunnistamine eraldiseisva menetlusetapina ning sätestatud taotluse menetlemise peatamise alused. Samas on reguleerimata jäetud menetlustähtaja pikendamise tingimused ja ulatus. Eelnõu ei sätesta ei pikendamise objektiivseid kriteeriume ega ka seda, kui pikaks ajaks võib loa andmise tähtaega pikendada.	**Arvestatud osaliselt** Oleme eelnõu täiendanud selliselt, et keskkonnaloa andmise otsus tuleb teha hiljemalt 12 kuu jooksul taotluse nõuetekohaseks tunnistamisest arvates. Nimetatud 12-kuulise tähtaja hulka ei arvata aega, mille jooksul keskkonnaloa andmise otsustamise tähtaja kulgemine on seaduse alusel peatunud.

		Selline regulatsioon ei taga eesmärki, millega tööandjad töörühmas tõstatasid ja jätab ikkagi menetluseaja selgete piirideta. Eelnõu ei taga menetlusosalistele piisavat õigusselgust ega võimalda ettevõtjatel ette planeerida investeeringuid, hankemenetlusi, ehitustöid või muid tegevusi, mis sõltuvad loa saamisest mõistliku aja jooksul. Oleme jätkuvalt seisukohal, et menetluse kestus ei tohiks kujuneda sisuliselt piiramata kaalutlusotsuse küsimuseks. Tööandjad on varasemalt teinud ettepaneku täiendada KeÜS § 49 lg-t 5 selliselt, et tähtaja pikendamisele seatakse selge ülempiir: *„Loa andmise tähtaega võib oluliste asjaolude ilmnemisel pikendada üks kord, kuid mitte enam kui 180 päevani taotluse esitamisest arvates.“* See ettepanek on endiselt põhjendatud. Kui seadusandja peab vajalikuks võimaldada menetlustähtaja pikendamist, peab samal ajal olema sätestatud ka pikendamise maksimaalne kestus. Vastasel juhul muutub ettenähtud menetlustähtaeg sisuliselt määramatuks ning selle praktiline tähendus menetlusosalise jaoks väheneb oluliselt. Täiendavalt väärib välja toomist, et tööstusheite seaduse § 37 lõikes 2 on kompleksloa menetluses ette nähtud menetlustähtaja pikendamise ülempiir, mistõttu ei oleks tähtaja maksimaalse kestuse reguleerimine Eesti keskkonnaõiguses uudne lahendus, vaid kooskõlas juba kehtivas õiguses kasutatava lähenemisega.	Pikendamise materiaalset alust ei muudeta: loa andja võib menetlustähtaega pikendada juhul, kui ilmnevad asjaolud, mis ei võimalda loa andmise otsustamist seaduses sätestatud tähtaja jooksul. Selliselt on ühelt poolt säilitatud loa andjale vajalik paindlikkus keerukamate menetluste lahendamiseks, kuid teiselt poolt piiratakse pikendatud otsustamistähtaja kogukestust 12 kuuga taotluse nõuetekohaseks tunnistamisest, arvestamata seaduse alusel peatunud aega. Tegemist ei ole menetluse kalendaarse kogukestuse ülempiiriga. Keskkonnaloa menetlused erinevad oluliselt oma mahu ja keerukuse poolest ning üksikjuhtudel võib õiguspärase otsuse tegemine põhjendatult vajada rohkem aega, mistõttu ei arvestata ettepanekuga piirata menetluse kogukestus 180 päevaga ja lubada tähtaja pikendamist üksnes üks kord. Pikendamise kordade arvust olulisem on põhjendatud vajadus ja eespool kirjeldatud 12-kuulise piiri järgimine. Ühtlasi tunnistatakse kehtetuks tööstusheite seaduse § 37 lõike 2 samasisuline eriregulatsioon, et koondada menetlustähtaja pikendamise üldreegel KeÜS-i ning vähendada tööstusheite seaduses eraldi menetluslike erisätete hulka. Eesmärk on sätestada keskkonnaloa ja kompleksloa ühised menetlusnormid võimalikult suures ulatuses KeÜS-is, et menetlusreeglid oleksid terviklikult leitavad ning nende kohaldamiseks ei oleks vaja samasisulisi sätteid eri seadustest otsida ja omavahel võrrelda. Keskkonnaloa ja kompleksloa erinev tavapärane otsustamistähtaeg ei eelda erinevat pikendatud tähtaja ülempiiri. Menetluse keerukus ei sõltu üksnes loa liigist: ka keskkonnaloa menetlus võib hõlmata mitut keskkonnakasutuse valdkonda ning keerukaid tehnilisi ja õiguslikke küsimusi. Ühtne 12-kuuline ülempiir võimaldab neid erandlikke olukordi arvestada, kuid ei anna õigust kõiki menetlusi selle piirini pikendada. Iga pikendamine ja selle kestus peavad olema konkreetse menetluse asjaoludega põhjendatud ning lihtsamad taotlused tuleb lahendada neile

			kohaldatava tavapärase tähtaja jooksul. Seetõttu ei peeta põhjendatuks kehtestada keskkonnaloale kompleksloast erinevat pikendatud otsustamistähtaja ülempiiri.
7	**Eesti Tööandjate Keskliit**	2. Isikuandmete ja äriliselt tundliku teabe avalikustamine KOTKASes Eelnõu § 1 punktidega 1 ja 2 luuakse seaduse tasandil alus füüsilise isiku nime avalikustamiseks keskkonnaotsuste infosüsteemis. TKL toetab keskkonnainfo läbipaistvust, kuid leiab, et avalikustamise ulatus peab olema rangelt seotud konkreetse keskkonnakasutuse ja avaliku huvi kaitseks vajaliku teabega. Eelnõust ei nähtu piisava selgusega, milliste isikute nimed avalikustatakse ning kuidas välditakse taotleja esindajate, kontaktisikute ja menetlusse kaasatud isikute põhjendamatut avalikustamist. Samuti ei käsitleta piisavalt olukorda, kus KOTKASes avaldatud andmed jäävad pärast avalikustamistähtaja lõppu otsingumootorite kaudu leitavaks. Teeme ettepaneku määrata avalikustatavate isikute kategooriad ja avalikustamise põhitingimused seaduses, mitte jätta need peamiselt andmekogu põhimääruse tasandile. Pärast avalikustamistähtaja lõppu tuleb tagada andmete eemaldamine avalikust vaatest ja rakendada tehnilisi abinõusid nende otsingumootorites indekseerimise piiramiseks. Taotluste lisades sisalduvad isikukoodid, kontaktandmed ja muud menetluse seisukohalt mittevajalikud isikuandmed ei tohi muutuda avalikuks. Keskkonnainfo avalikustamisel tuleb ühtlasi tagada ettevõtjate ärisaladuse ja tehnoloogilise oskusteabe kaitse. Ettevõtjal peab olema võimalik märkida põhjendatult konfidentsiaalseks teave, mille avalikustamine kahjustaks tema konkurentsipositsiooni, ning loa andja peab sellise taotluse lahendama põhjendatud otsusega.	**Arvestatud** Oleme eelnõus täpsustanud seaduse tasandil füüsiliste isikute kategooriad, kelle nimi keskkonnaotsuste infosüsteemis avalikustatakse. Pärast seaduses või põhimääruses sätestatud avalikustamistähtaja lõppu eemaldatakse nimi KOTKAS-e avalikust vaatest. Infosüsteemis on rakendatud kõik mõistlikud tehnilised meetmed, mis on vastutava töötleja kontrolli all, et piirata andmete indekseerimist ja avalikku leitavust. Lisaks tehakse koostööd suuremate otsingumootorite pakkujatega, et tagada andmete eemaldamine või peitmine avalikest otsingutulemustest ulatuses, mis on tehniliselt võimalik. Ärisaladuse ja muu juurdepääsupiiranguga teabe kaitse tuleneb kehtivast õigusest. Keskkonnateabe avalikustamisel ei avalikustata juurdepääsupiiranguga teavet ning ärisaladuse olemasolu hinnatakse kehtivate kriteeriumide alusel. Ettevõtjal on võimalik juhtida loa andja tähelepanu teabele, mida ta peab ärisaladuseks, kuid lõpliku hinnangu juurdepääsupiirangu kohaldamisele annab teabe valdaja. THS § 60 lõikes 4 täpsustatakse, et käitaja esitab asjaomase teabe kompleksloa taotluse eraldi osana, märgib sellele selgelt „Ärisaladus“ ning põhjendab teabe ärisaladusena käsitlemise vajadust. Teabe käsitlemise piiratud juurdepääsuga teabena otsustab loa andja, võttes muu hulgas arvesse avalikku huvi teabe avalikustamiseks.

8	**Eesti Tööandjate Keskliit**	3. Tähelepanekud § 42[1] lg 1 sõnastuse kohta Eelnõuga lisatakse KeÜS-i § 42[1] „Keskkonnaloa taotluse nõuetekohaseks tunnistamine“, mille lõike 1 kohaselt: „Loa andja hindab 21 päeva jooksul keskkonnaloa taotluse saamisest arvates, kas taotlusega on esitatud õigusaktidega nõutud andmed ja dokumendid ning taotlus on ilmsete vastuoludeta.“ Sättega kaasneb kaks olulist õigusselguse probleemi: 1) Mõiste „ilmsete vastuoludeta“ ei ole seaduses sisustatud Seaduse tekst peab olema adressaadile mõistetav ja kohaldatav ka ilma seletuskirja kasutamata. Seletuskirja eesmärk on selgitada seadusandja tahet ja regulatsiooni eesmärke, kuid see ei saa asendada seaduse normatiivset sisu ega täiendada seaduses puuduvat regulatsiooni. Käesoleval juhul ei ole seaduse tekstist võimalik aru saada, mida tähendab nõue, et taotlus peab olema „ilmsete vastuoludeta“. Mõiste sisuline tähendus selgub alles seletuskirjast. Samas nähtub seletuskirjast selgelt, et nõuetekohasuse hindamise etapi eesmärk ei ole taotluse sisuline hindamine, vaid kontroll, kas taotlus sisaldab andmeid ja dokumente, mis võimaldavad alustada selle sisulist menetlemist. Seletuskirjas on märgitud: „Taotluse nõuetekohasuse hindamise etapp on vajalik selleks, et menetlusse võetakse taotlused, mille põhjal on võimalik hinnata kavandatavat tegevust ja selle võimalikku mõju keskkonnale. Kui olulised andmed puuduvad, ei ole võimalik määrata menetluse ulatust, kaasatavaid isikuid, vajalikke kooskõlastusi ega hinnata tegevuse vastavust õigusaktide nõuetele.“ Samuti on märgitud: „Taotluse nõuetekohasuse hindamine ei loo taotlejale uusi sisulisi kohustusi, vaid tagab, et enne menetluse alustamist	**Arvestatud** Oleme eelnõu § 42[1] lõike 1 sõnastust õigusselguse suurendamiseks muutnud. Varasemast sõnastusest „taotlus on ilmsete vastuoludeta“ oleme loobunud. Uue sõnastuse kohaselt hindab loa andja, kas taotlusega on esitatud õigusaktidega nõutud andmed ja dokumendid ning kas taotluses ei esine menetlust takistavaid puudusi. Ühtlasi täpsustatakse sätet avatud näidisloeteluna, millist laadi puudusi silmas peetakse. Puuduseks võib muu hulgas olla asjaolu, mille tõttu ei ole võimalik kindlaks teha taotluse eset või kavandatava tegevuse ulatust, määrata taotluse menetlemisele kohaldatavat menetluskorda või teha muid menetluse alustamiseks või sisuliseks menetlemiseks vajalikke otsuseid. Loetelu ei ole ammendav, kuid võimaldab seaduse tasandil menetlust takistava puuduse mõistet piiritleda ja annab normi kohaldamiseks selgema lähtekoha. Ammendava loetelu sätestamist ei peeta põhjendatuks. Keskkonnaloa taotlused hõlmavad väga erinevaid tegevusi, keskkonnakasutuse liike, tehnoloogiaid ja menetluslikke olukordi ning kõiki võimalikke menetlust takistavaid puudusi ei ole võimalik seaduses ette näha. Õigusselguse põhimõte ei eelda kõigi võimalike faktiliste juhtumite ammendavat loetlemist, kui seadus sätestab normi kohaldamise sisulise kriteeriumi piisavalt selgelt. Eelnõu kohaselt saab puudust käsitada menetlust takistavana üksnes juhul, kui selle tõttu ei ole võimalik kindlaks teha taotluse eset või kavandatava tegevuse ulatust, määrata kohaldatavat menetluskorda või teha muid menetluse alustamiseks või sisuliseks menetlemiseks vajalikke otsuseid. Ammendava loetelu puhul tekiks risk, et seaduses nimetamata, kuid sisuliselt menetlust takistavat puudust ei saaks nõuetekohasuse hindamise etapis arvesse võtta. See võiks viia olukorrani, kus taotlus tuleb tunnistada nõuetekohaseks ja suunata sisulisse menetlusse, kuigi

		on esitatud loa andmiseks vajalikud andmed ja dokumendid.“ Kui seadusandja eesmärk on kontrollida üksnes seda, kas esitatud andmed võimaldavad taotluse sisulist menetlemist, peaks see tulenema üheselt seaduse tekstist. Olukord, kus taotleja peab oma õiguste ja kohustuste mõistmiseks tuginema lisaks seadusele ka seletuskirjale, ei taga piisavat õigusselgust. Seetõttu teeme ettepaneku sõnastada säte järgmiselt: „Loa andja hindab 21 päeva jooksul keskkonnaloa taotluse saamisest arvates, kas taotlusega on esitatud õigusaktidega nõutud andmed ja dokumendid ning kas taotluses ei esine puudusi, mis takistavad selle sisulist menetlemist.“ 2) Teine probleemkoht on see, et seletuskirjast nähtub, et hindamise aluseks võivad kujuneda Keskkonnaameti sisemised juhendid Seletuskirjas on märgitud, et taotluse nõuetekohasuse hindamise menetluspraktika ühtlustamiseks ja kirjeldamiseks on Keskkonnaamet koostanud vastavad juhised, mida rakendatakse ühtsetel alustel kogu Eestis. Viidatud on muu hulgas jäätmete, vee, välisõhu, kaevandamise ja tööstusheite valdkonna juhistele. Kuigi juhendite kasutamine võib aidata tagada menetluspraktika ühetaolisust, ei saa taotlejate õigusi ja kohustusi määratleda haldusorgani sisemiste juhenditega. Taotluse nõuetekohasuse hindamine peab tuginema seaduses või selle alusel antud määrustes sätestatud nõuetele, mitte haldusorgani sisekorralduslikele dokumentidele. Kui seaduses kasutatakse sisustamata õigusmõistet „ilmsete vastuoludeta“ ning selle tegelik sisu on tuvastatav üksnes seletuskirjast ja Keskkonnaameti juhenditest, tekib olukord, kus taotluse menetlusse võtmise eeldused ei tulene vahetult õigusaktidest. Selline lahendus ei ole kooskõlas õigusselguse ega seaduslikkuse põhimõttega.	menetlust ei ole võimalik õiguspäraselt või eesmärgipäraselt jätkata. Sellisel juhul tuleks puudus lahendada alles menetluse hilisemas etapis, mis võib kaasa tuua täiendavate andmete küsimise, juba tehtud menetlustoimingute kordamise või äärmisel juhul taotluse läbi vaatamata jätmise. See suurendaks nii taotleja kui ka loa andja aja- ja halduskoormust. Seetõttu on valitud avatud näidisloetelu, mis piiritleb seaduse tasandil peamised menetlust takistavate puuduste tüübid ja annab normi adressaadile piisavalt selge lähtekoha, kuid võimaldab samadel alustel arvesse võtta ka muid sisult võrreldavaid juhtumeid. Selline lahendus toetab ühtaegu õigusselgust, võrdset kohtlemist ja menetluse proportsionaalset korraldamist. Mõiste „puudus“ on kasutusel ka haldusmenetluse seaduses. Eelnõuga ei looda taotlejale uusi sisulisi nõudeid, vaid täpsustatakse, millal takistab taotluses esinev puudus selle sisulist menetlemist. Seletuskirjas selgitatakse täiendavalt, et nõuetekohasuse hindamise käigus ei otsustata kavandatava tegevuse lubatavust, keskkonnamõju ulatust ega loa tingimusi. Küsimused, mis eeldavad sisulist kaalumist, täiendavat asjaolude väljaselgitamist või menetluse käigus kogutava teabe hindamist, lahendatakse sisulise loamenetluse käigus. Samuti on seletuskirjas täpsustatud Keskkonnaameti juhendite tähendust. Taotluse nõuetekohasuse hindamisel lähtutakse õigusaktides sätestatud nõuetest. Keskkonnaameti juhised selgitavad nende nõuete rakendamist ja toetavad ühetaolist menetluspraktikat, kuid nendega ei kehtestata taotlejale täiendavaid nõudeid ega looda iseseisvaid taotluse nõuetekohasuse hindamise aluseid.

		Sisemised juhendid võivad olla ametnike töövahendiks ning selgitada õigusaktide rakendamist, kuid nendega ei saa kehtestada taotlejatele täiendavaid nõudeid ega sisustada õiguslikult siduval viisil seaduses kasutatud määratlemata õigusmõisteid. Seetõttu tuleb taotluse nõuetekohasuse hindamise kriteeriumid sätestada seaduse või määruse tasandil piisava täpsusega, et taotlejal oleks võimalik üksnes seaduse teksti alusel mõista, milliste nõuete täitmist temalt oodatakse ning millistel alustel hinnatakse taotluse nõuetekohasust.	
9	**Eesti Tööandjate Keskliit**	4. Tähelepanekud § 42[1] lõige 4 osas: Eelnõu näeb ette KeÜS-i täiendamise §-ga 42[1] „Keskkonnaloa taotluse nõuetekohaseks tunnistamine“. Sätte ülesehitusest nähtub, et eelnõu koostaja on loonud eraldiseisva eelmenetluse etapi, mille käigus hinnatakse esmalt, kas taotlusega on esitatud õigusaktides nõutud andmed ja dokumendid ning kas taotlus vastab nõuetekohasuse kriteeriumidele. Juhul kui taotluses esineb puudusi, annab loa andja taotlejale tähtaja puuduste kõrvaldamiseks. Paragrahvi 42[1] lõike 4 kohaselt kohaldatakse pärast taotluse muutmist või täiendamist uuesti sama 21-päevast läbivaatamise tähtaega. Selline regulatsioon ei ole põhjendatud. Pärast puuduste kõrvaldamist ei ole enam tegemist taotluse esmase nõuetekohasuse kontrolliga, vaid kontrolliga selle üle, kas loa andja poolt tuvastatud puudused on kõrvaldatud ja nõutud täiendused esitatud. Seega ei ole tegemist uue täismahulise nõuetekohasuse hindamisega, vaid varasemas menetlusetapis esitatud nõuete täitmise kontrolliga. Seetõttu leiame, et ei ole põhjendatud anda loa andjale sama ulatuslikku menetlusaega, mis on ette nähtud taotluse esmakordseks läbivaatamiseks. Selline lahendus võib	**Arvestatud osaliselt** Nõustume, et parandatud või täiendatud taotluse kontroll ei ole üldjuhul sama mahukas kui taotluse esmakordne nõuetekohasuse hindamine ning seetõttu on põhjendatud näha selleks ette lühem tähtaeg. Samas ei piirdu parandatud taotluse hindamine alati üksnes kontrolliga, kas loa andja varem nimetatud puudused on kõrvaldatud. Taotleja tehtud parandused võivad mõjutada ka muid taotluse andmeid või tuua esile uusi asjaolusid, mistõttu peab loa andjal olema võimalik hinnata parandatud taotlust vajalikus ulatuses tervikuna. Seitsmepäevane tähtaeg ei ole kõigi, sealhulgas mahukate ja tehniliselt keerukate taotluste puhul piisav. Eelnõu § 42[1] lõiget 4 muudetakse seetõttu nii, et parandatud või täiendatud taotluse nõuetekohasuse hindamise üldtähtaeg on 14 päeva. Kui nõuetekohasuse hindamiseks on vaja teise haldusorgani kooskõlastust, arvamust või muud sisendit, jääb hindamise tähtajaks 21 päeva. Selline erand on vajalik eelkõige juhtudel, kus parandatud andmete kontrollimine kuulub osaliselt teise asutuse pädevusse. Näiteks saadetakse kaevandamisloa parandatud taotlus Eesti Geoloogiateenistusele, kui

		põhjendamatult pikendada menetluse kogukestust ning ei ole kooskõlas menetlusökonoomia põhimõttega. Teeme ettepaneku näha § 42[1] lõikes 4 ette oluliselt lühem tähtaeg puuduste kõrvaldamise järgselt esitatud taotluse kontrollimiseks, näiteks kuni 7 kalendripäeva. Selle aja jooksul on võimalik hinnata, kas loa andja esitatud märkused on arvesse võetud ning puudused kõrvaldatud.	parandused puudutavad maavaravaru andmeid, ning ohtliku kategooriaga kompleksloa taotluse nõuetekohasuse hindamisse kaasatakse vajaduse korral Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet ning Päästeamet. Sellistes olukordades peab loa andjal olema piisav aeg teise asutuse hinnangu saamiseks ja selle arvestamiseks nõuetekohasuse hindamisel. Selliselt on parandatud taotluse kontroll üldjuhul esmasest kontrollist kiirem, kuid säilib realistlik tähtaeg juhtudeks, kus nõuetekohasuse hindamine sõltub ka teise haldusorgani sisendist.
10	**Eesti Tööandjate Keskliit**	5. Menetluse eseme laiendamise aluste ebaselgus keskkonnaloa muutmise menetluses Eelnõus on reguleeritud olukord, kus taotleja esitab menetluse käigus täiendava taotluse või muudab oma taotlust. Samas on reguleerimata olukord, kus keskkonnaloa menetluse käigus leiab loa andja, et sama käitise või tegevuskoha osas oleks vajalik muuta ka muid kehtiva loa tingimusi või esitada täiendav keskkonnaloa muutmise taotlus. Kehtiv regulatsioon ei anna piisavalt selget vastust küsimusele, kas ja millises ulatuses võib loa andja taotleja algatatud menetluse eset menetluse käigus laiendada. See tekitab õigusselgusetuse nii menetluse ulatuse kui ka taotleja õiguste seisukohalt. Tööandjad on varem teinud ettepaneku täiendada KeÜS § 59 järgmiselt: *„Keskkonnaloa omaja poolt esitatud loa muutmise taotluse vaatab keskkonnaloa andja läbi taotluses toodud alusel ja taotluses toodud ulatuses. Kui menetluse käigus ilmneb vajadus muuta ka muid loa tingimusi, käivitab keskkonnaloa andja eraldi menetluse keskkonnaloa muutmiseks käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud korras.“* Kui nimetatud ettepanekut ei soovita §-s 59 arvesse võtta, tuleks täiendada vähemalt § 49 regulatsiooni, et oleks üheselt	**Arvestatud osaliselt** Nõustume ettepaneku eesmärgiga tagada, et loa omaja algatatud keskkonnaloa muutmise menetlust ei laiendataks põhjendamatult küsimustele, mida loa omaja ei ole oma taotlusega menetlusse toonud. Oleme täiendanud eelnõu KeÜS § 59 lõikega 4[2]. Selle kohaselt peab loa andja juhul, kui loa omaja algatatud menetluses ilmneb vajadus muuta ka muid loa tingimusi, sellest loa omajat teavitama ja selgitama muudatuse vajadust. Loa omaja soovil lahendatakse selline muudatus eraldi menetluses, kui see on menetlusökonoomia seisukohalt otstarbekas ega takista algse taotluse lahendamist. Sellega antakse loa omajale seaduse tasandil selgem garantii, et tema algatatud muutmismenetluse eset ei laiendata põhjendamatult ning täiendavate küsimuste käsitlemine arutatakse temaga läbi. Ettepanekut ei arvestata osas, milles soovitakse anda loa omajale absoluutne õigus otsustada, kas täiendav küsimus lahendatakse samas või eraldi menetluses. Mõnel juhul võib täiendava loa tingimuse käsitlemine olla vajalik algse taotluse lahendamiseks või võib küsimuste eraldi menetlemine olla põhjendamatult ebaefektiivne. Samuti ei piira säte loa andja

		selge, kuidas tuleb tegutseda juhul, kui loa andja leiab menetluse käigus vajaduse käsitleda küsimusi, mida taotleja ei ole oma taotlusega menetlusse toonud. Sellisel juhul võiks seaduses sätestada näiteks: *„Kui keskkonnaloa andja leiab menetluse käigus, et sama käitise või tegevuskoha suhtes on vajalik hinnata või muuta ka muid loa tingimusi, mis ei ole taotleja esitatud taotluse esemeks, teavitab ta sellest taotlejat. Taotlejal on õigus otsustada, kas vastavad küsimused lahendatakse käimasoleva menetluse raames taotluse laiendamise teel või algatatakse nende lahendamiseks eraldi keskkonnaloa muutmise menetlus.“* Selline lahendus tagaks, et menetluse ese on menetlusosaliste jaoks algusest peale selge, väldiks menetluse käigus toimuvat ühepoolset menetluse laiendamist ning annaks taotlejale võimaluse hinnata, kas erinevate küsimuste lahendamine ühes menetluses on tema jaoks otstarbekas või tuleks need lahendada eraldiseisvates menetlustes.	õigust algatada KeÜS §-s 59 sätestatud alustel loa muutmise menetlust omal algatusel.
11	**Eesti Tööandjate Keskliit**	<u>6. Tähelepanek § 49 lõigete 9 ja 11 kohta</u> Paragrahvi 49 täiendatakse lõigetega 6–11. Kavandatud regulatsioonis esineb osalist kattuvust ning ebaselgeks jääb, milliseid erinevaid olukordi reguleerivad lõiked 9 ja 11 ning kuidas need sätted omavahel suhestuvad. Lõike 9 seletuskirja kohaselt reguleeritakse olukorda, kus menetluse käigus selgub, et taotleja soovitud muudatust ei ole võimalik olemasoleva taotluse raames menetleda ning taotleja peab otsustama, kas jätkata menetlust varasema taotluse alusel või esitada uus taotlus. Uue taotluse esitamise korral määrab loa andja selleks tähtaja ning uue taotluse esitamisel lõpetatakse varasema taotluse menetlus. Lõige 11 reguleerib seevastu olukorda, kus taotleja esitab juba menetluses oleva keskkonnaloa taotluse menetlemise ajal sama käitise või tegevuskoha kohta uue keskkonnaloa taotluse või keskkonnaloa muutmise taotluse. Nende sätete	**Arvestatud** Nõustume, et § 49 lõigete 9 ja 11 kohaldamisala ei olnud eelnõus piisavalt selgelt eristatav. Lõige 9 reguleerib olukorda, kus menetluses olevat taotlust soovitakse muuta, kuid muudatust ei ole võimalik sama taotluse raames menetleda ning taotleja esitab selle asemel uue taotluse. Varasem taotlus loetakse uue taotluse esitamisega tagasivõetuks, kui uus taotlus esitatakse lõikes 8 nimetatud teate alusel ja lõike 9 kohaselt määratud tähtaja jooksul. Lõige 11 reguleerib olukorda, kus taotleja esitab juba käimasoleva menetluse ajal sama käitise või tegevuskoha kohta eraldiseisva uue keskkonnaloa taotluse või keskkonnaloa muutmise taotluse. KeÜS § 49 lõige 11 on sõnastatud kooskõlas § 42^1 lõikega 6. Loa andja hindab taotlusi eraldi ning võib taotleja nõusolekul menetlused ühendada, kui see on otstarbekas ja võimaldab

		omavaheline piiritlemine jääb ebaselgeks ja siin ei aita ka seletuskiri. Eelkõige jääb arusaamatuks, miks on vaja lõikes 11 eraldi reguleerida uue taotluse esitamist, kui lõige 9 juba käsitleb olukorda. Seletuskirjast ei nähtu üheselt, milline on nende sätete erinev kohaldamisala ja millistel juhtudel tuleb kohaldada lõiget 9 ning millistel juhtudel lõiget 11. Lisaks vajab täpsustamist lõikes 11 kirjeldatud menetluslik loogika. Hetkel jääb see ebaselgeks.	efektiivsemat menetlust. Lõiget 11 kohaldatakse ka pärast lõike 9 kohaselt määratud tähtaja möödumist esitatud uuele taotlusele, kui varasema taotluse menetlus veel kestab. Mõlemas olukorras läbib uus taotlus esmalt §-s 42[1] sätestatud nõuetekohasuse hindamise. Sätete vahekorda on selgitatud seletuskirjas.
12	**Eesti Tööandjate Keskliit**	<u>7. Loatingimuste karmistamisel tuleb tagada mõistlik üleminekuaeg</u> Lahendamata on tööandjate jaoks oluline küsimus, mis puudutab loatingimuste karmistamist ja ettevõtjatele piisava üleminekuaja tagamist. Eelnõu ei näe ette selgeid reegleid olukorraks, kus keskkonnaloa tingimusi muudetakse loa omaja jaoks rangemaks ning muudatuste täitmine eeldab investeeringuid, tehnilisi ümberkorraldusi või täiendavate lubade taotlemist. Praktikas võivad uute nõuete täitmiseks olla vajalikud projekteerimistööd, seadmete hankimine, ehitus- või muud menetlused ning tarneaegadest sõltuvad investeeringud. Selliste tegevuste elluviimine võib võtta märkimisväärselt aega ning ei pruugi olla võimalik kohe pärast loa muutmise otsuse jõustumist. Seetõttu on oluline, et seadus tagaks loa omajale piisava ja ettenähtava üleminekuaja, mis võimaldab viia tegevuse vastavusse uute nõuetega tehniliselt, majanduslikult ja organisatsiooniliselt teostataval viisil. Vastasel juhul võib tekkida olukord, kus loa tingimuste täitmine ei ole objektiivselt võimalik, kuigi loa omaja on valmis nõudeid täitma. Tööandjad on varasemates kooskõlastustes teinud ettepaneku täiendada KeÜS § 59 eraldi lõikega järgmises sõnastuses: *„Loa muutmisel, millega kaasnevad loa omajale olulised täiendavad kohustused, peab loa omaja käitise tegevuse muudetud nõuetega vastavusse viima mõistliku aja jooksul, arvestades muudatuse tehnilist ja majanduslikku*	**Arvestatud osaliselt** Nõustume ettepaneku põhimõttega, et loa muutmisega kaasneva uue või rangema kohustuse täitmiseks tuleb loa omajale anda piisav aeg, kui kohustuse täitmine eeldab ettevalmistavaid tegevusi, tehnilisi või korralduslikke muudatusi või investeeringuid. Eelnõu täiendatakse KeÜS § 59 lõikega 3², mille kohaselt määrab loa andja sellisel juhul kohustuse täitmiseks mõistliku tähtaja, mis võimaldab vajalikud tegevused, muudatused ja investeeringud ellu viia. Kui kohustuse täitmise tähtaeg on sätestatud seaduses või muus õigusaktis, lähtutakse selles sätestatud tähtajast. Ettepanekut sätestada, et loa andja määratav tähtaeg ei või olla lühem kui üks aasta, ei arvestata. Loa muutmise põhjused, uue kohustuse sisu ja selle täitmiseks vajalikud tegevused võivad olla väga erinevad. Mõnel juhul võib kohustuse täitmine eeldada mahukat investeeringut või tehnilist ümberkorraldust ja vajada ka rohkem kui aasta. Teisel juhul võib kohustus olla kiiresti ja väheste ümberkorraldustega täidetav ning vähemalt aastase tähtaja määramine ei oleks põhjendatud. Tähtaja määramisel tuleb arvestada ka loa muutmise põhjust ja keskkonnakaitselist vajadust. Kui muudatus on vajalik kiiret sekkumist nõudva keskkonnaohu või muu olulise asjaolu tõttu, peab olema võimalik määrata lühem tähtaeg.

		teostatavust. Loa andja määratav mõistlik aeg ei tohi olla lühem kui üks aasta." Leiame, et nimetatud ettepanek on jätkuvalt põhjendatud. Loatingimuste ühepoolsel karmistamisel peab seadus tagama ettevõtjale piisava kohanemisaja ning nägema ette selged põhimõtted üleminekuaja määramiseks. See suurendab õigusselgust, tagab nõuete tegeliku täidetavuse ning aitab vältida olukordi, kus loa omaja satub rikkumisse üksnes põhjusel, et uute nõuete täitmiseks vajalikud tehnilised või investeerimisalased tegevused ei ole mõistliku aja jooksul objektiivselt teostatavad.	Samuti võib tähtaja määramisel olla asjakohane, kas nõude muutumine oli loa omajale varem teada või mõistlikult ettenähtav ning kas tal oli võimalik vajalikeks muudatusteks juba enne loa muutmist valmistuda. Seetõttu võimaldab eelnõus kavandatud lahendus anda loa omajale konkreetse kohustuse täitmiseks tegelikult vajaliku aja, säilitades samal ajal võimaluse arvestada kohustuse sisu, keskkonnakaitselist vajadust ja konkreetse juhtumi asjaolusid.
13	**Eesti Tööandjate Keskliit**	<u>8. Kesksete õigusmõistete ja menetluslike kriteeriumide sisu ei tulene eelnõust</u> Eelnõu kesksete regulatsioonide tegelik sisu on olulises osas viidud seadusetekstist seletuskirja. Eelkõige puudutab see mõisteid „ilmne vastuolu", „menetlust takistav puudus", taotluse nõuetekohaseks tunnistamise õiguslikku tähendust, uue taotluse nõudmise aluseid ning taotluse läbi vaatamata jätmise tingimusi. Kuna need küsimused mõjutavad otseselt ettevõtjate menetlusõigusi ja keskkonnaloa menetluse kulgu, peavad nende põhilised sisulised kriteeriumid nähtuma seadusest endast. Õigusselguse põhimõttest tuleneb nõue, et seaduse adressaat peab suutma oma õigusi ja kohustusi mõista seaduseteksti põhjal ilma seletuskirja või haldusorgani sisemisi juhendeid kasutamata. Seetõttu vajab eelnõu nende küsimuste osas täiendamist. Näiteks võiks eelnõu täiendada järgmiselt: *„Loa andja esitab puuduste kõrvaldamise nõudes korraga kõik taotluse kontrollimisel tuvastatavad puudused. Pärast taotluse parandamist võib loa andja tugineda uuele puudusele üksnes juhul, kui see tuleneb taotleja esitatud uutest või muudetud andmetest või kui puudust ei olnud esmasel kontrollimisel mõistlikult võimalik tuvastada. Taotluse võib pärast kahekordset parandamist läbi vaatamata jätta üksnes juhul, kui kõrvaldamata on oluline ja*	**Arvestatud osaliselt** Nõustume, et taotluse nõuetekohasuse hindamise, läbi vaatamata jätmise ja menetlustähtaja kulgemise seisukohalt olulised kriteeriumid peavad seadusest piisavalt selgelt nähtuma. Täpsustame KeÜS § 42[1] lõiget 1 nii, et nõuetekohasuse hindamisel kontrollib loa andja lisaks õigusaktidega nõutud andmete ja dokumentide olemasolule, kas taotluses ei esine menetlust takistavaid puudusi. Seaduses tuuakse avatud näidisloeteluna välja, et selliseks puuduseks võib muu hulgas olla asjaolu, mille tõttu ei ole võimalik kindlaks teha taotluse eset või kavandatava tegevuse ulatust, teha kindlaks kohaldatavaid menetlusreegleid või teha muid menetluse alustamiseks või sisuliseks menetlemiseks vajalikke otsuseid. Samuti täpsustatakse § 42[1] lõike 7 punkte 1 ja 2. Taotluse kahekordne parandamine ei ole iseseisev alus taotluse läbi vaatamata jätmiseks. Pärast kahekordset parandamist saab taotluse läbi vaatamata jätta juhul, kui kõrvaldamata on enne mõlemat parandamiskorda kirjalikult nimetatud puudus, mis takistab taotluse sisulist menetlemist. Lisaks täiendame KeÜS § 40 lõikega 6, mille kohaselt tuleb menetlus korraldada selliselt, et taotluse lahendamiseks olulised asjaolud selgitatakse välja võimalikult varakult ning

		varem kirjalikult nimetatud puudus, mis takistab taotluse sisulist menetlemist.“ Seletuskirjas märgitakse, et tähtaega ei peatata pelgalt selgituse, kirjavea parandamise või menetlust mittetakistava täpsustuse tõttu. See oluline piirang peab samuti sisalduma seaduses endas.	märkused puuduste kõrvaldamiseks esitatakse koondatult, välja arvatud juhul, kui menetluse käigus ilmnevad uued olulised asjaolud. Sellega viiakse seaduse tasandile põhimõte, et loa andja peab püüdma tuvastada ja esitada taotlejale puudused võimalikult terviklikult ja võimalikult varases menetlusetapis. Ettepanekut piirata pärast taotluse parandamist uuele puudusele tuginemist üksnes ettepanekus nimetatud juhtudega ei arvestata. Mahukate ja tehniliselt keerukate taotluste puhul võib puudus ilmneda ka parandatud andmete kontrollimisel, taotluse eri osade omavahelisel hindamisel või muul menetluse käigus ilmnenud uuel olulisel asjaolul. Seadusega ei ole põhjendatud välistada tegelikult menetlust takistava puuduse arvesse võtmist üksnes põhjusel, et seda ei nimetatud varasemas puuduste kõrvaldamise nõudes. Selline piirang ei oleks ka taotleja huvides, sest puudus ei kaoks, vaid selle lahendamine kanduks sisulise menetluse hilisemasse etappi ning võiks kaasa tuua täiendavate andmete küsimise, menetlustoimingute kordamise ja menetluse pikenemise.
14	**Eesti Vee-ettevõtete Liit**	1. Keskkonnaloa menetlustähtaja arvestamise muutmine Kehtiva keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (KeÜS) § 49 lõike 1 kohaselt otsustatakse keskkonnaloa andmine 90 päeva jooksul nõuetekohase taotluse saamisest arvates, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti. Samast põhimõttest lähtub ka tööstusheite seaduse § 37 lõige 1, mille kohaselt otsustab loa andja kompleksloa andmise 180 päeva jooksul nõuetekohase taotluse saamisest arvates. Eelnõu § 1 punktiga 5 ja § 3 punktiga 1 kavandatakse muuta tähtaja arvestamise alguspunkti selliselt, et menetlustähtaega hakataks arvestama taotluse nõuetekohaseks tunnistamisest, mitte nõuetekohase taotluse saamisest. EVELi hinnangul võib selline muudatus kaasa tuua loamenetluse tegeliku kestuse pikenemise, kuna taotluse nõuetekohaseks tunnistamisele eelnev aeg ei kajastuks enam	**Mittearvestatud** Muudatus on kavandatud eesmärgiga piiritleda taotluse nõuetekohasuse hindamise etapp ja sellele järgnev sisuline loamenetlus. Menetlustähtaja arvestamine taotluse nõuetekohaseks tunnistamisest võimaldab üheselt määrata hetke, millest alates on taotlus sisuliseks menetlemiseks piisav ning hakkab kulgema loa andmise otsustamise tähtaeg. Ka kehtiva regulatsiooni kohaselt arvestatakse loa andmise tähtaega alles sellest hetkest, mil loa andjale on esitatud nõuetekohane taotlus. Seega võivad nõuetekohasuse saavutamisele eelnevad korduvad parandamisringid ka kehtiva õiguse kohaselt toimuda enne sisulise menetlustähtaja algust.

		seaduses sätestatud menetlustähtaja arvestuses. See vähendaks menetlustähtaja prognoositavust taotleja jaoks ning võib pikendada aega, mille jooksul vee-ettevõtja peab ootama loa saamist ja kavandatava tegevuse alustamist. Vee-ettevõtjate jaoks on keskkonnalubade menetluse kiirus ja prognoositavus eriti oluline, kuna lubadega on sageli seotud taristu ehitamine, rekonstrueerimine ja keskkonnanõuete täitmiseks vajalikud investeeringud. Menetluse pikenemine võib omakorda mõjutada investeeringute ajakava ning suurendada projektide elluviimisega seotud haldus- ja finantskoormust. EVEL ei pea põhjendatuks muuta kehtivat põhimõtet viisil, mis võib kaasa tuua loamenetluse tähtaja pikenemise ja vähendada taotleja jaoks menetluse prognoositavust. Seetõttu palume eelnõu § 1 punktiga 5 ja § 3 punktiga 1 kavandatud muudatused eelnõust välja jätta ning säilitada menetlustähtaja arvestamine nõuetekohase taotluse saamisest.	Eelnõuga muudetakse see etapp seevastu seaduses selgelt ajaliselt piiritletuks. Esmane nõuetekohasuse hindamine toimub 21 päeva jooksul ning parandatud taotluse hindamiseks nähakse ette 14 päeva, v.a kui puuduste parandamise kontrollimisel on vajalik teise haldusorgani sisend, siis on taotluse kontrollitähtaeg 21 päeva. Võrreldes kehtiva tähtaja arvestamisega võib sisulise menetluse algus nihkuda üksnes aja võrra, mis jääb nõuetekohase taotluse saamise ja selle nõuetekohaseks tunnistamise vahele. Kui juba esialgne taotlus on nõuetekohane, on selleks maksimaalselt 21 päeva. See võimalik erinevus on põhjendatud, kuna vastutasuks tekib taotlejale seaduses sätestatud ja selgelt eristatav nõuetekohasuse hindamise etapp ning üheselt määratav sisulise menetluse algus.
15	**Eesti Vee-ettevõtete Liit**	2. Keskkonnaloa taotluse korduva parandamise piiramine Eelnõu § 1 punktiga 4 täiendatakse KeÜS-i §-ga 42[1]. Kavandatava KeÜS § 42[1] lõike 7 punkti 2 kohaselt jätab loa andja keskkonnaloa taotluse läbi vaatamata juhul, kui taotleja on taotlust kaks korda parandanud ja uuesti esitanud, kuid taotluses esinevaid puudusi ei ole kõrvaldatud. EVEL mõistab vajadust vältida olukordi, kus taotluse puudulikkus põhjustab põhjendamatult pika menetluse ning taotlust parandatakse korduvalt ilma menetluse sisulise edasiliikumiseta. Samas võib kavandatav absoluutne piirang praktikas viia ebamõistliku tulemuseni. Näiteks võib teise parandamise käigus ilmneda täiendavaid asjaolusid või asjaomase menetluse käigus tekkida vajadus esitada taotluse juurde täiendavat teavet või dokumente, mida taotlejal ei olnud varem võimalik mõistlikult ette näha. Sellisel juhul võib taotleja olla olukorras, kus taotlust ei ole võimalik enam seaduse alusel täiendavalt parandada, kuigi	**Arvestatud osaliselt** Nõustume, et taotluse kahekordne parandamine ei peaks iseenesest tooma kaasa taotluse läbi vaatamata jätmist olukorras, kus pärast parandamist ilmneb uus puudus või vajadus täiendava teabe järele. Eelnõu § 42[1] lõike 7 punkti 2 täpsustatakse selliselt, et taotlus jäetakse pärast kahekordset parandamist läbi vaatamata juhul, kui kõrvaldamata on enne mõlemat parandamiskorda kirjalikult nimetatud puudus, mille tõttu ei ole võimalik taotlust sisuliselt menetleda. Seega ei ole parandamiskordade arv iseseisev läbi vaatamata jätmise alus. Eraldi üldise erandi sätestamist ettenägematute asjaolude puhuks ei pea me vajalikuks, kuna täpsustatud sõnastus võimaldab arvestada ka hiljem ilmnenud uute puuduste või täiendava teabe vajadusega.

		puuduste kõrvaldamine oleks tegelikult võimalik ning loa andmise menetlust oleks võimalik jätkata. Kui sellises olukorras jäetakse taotlus läbi vaatamata, tuleb taotlejal sisuliselt alustada loamenetlust uue taotluse esitamisega otsast peale. See tähendaks täiendavat halduskoormust nii taotlejale kui ka loa andjale ning ei pruugi olla kooskõlas menetluse ökonoomsuse ja efektiivsuse põhimõttega. Samuti võib see põhjustada põhjendamatuid viivitusi tegevuse või investeeringu elluviimisel. Seetõttu palume kavandatavat piirangut leevendada ning võimaldada põhjendatud erandjuhtudel taotluse täiendavat parandamist. Näiteks võiks taotluse täiendav parandamine olla lubatud juhul, kui täiendava teabe või dokumendi vajadus on tekkinud või ilmnenud asjaoludel, mida taotlejal ei olnud varasemate paranduste tegemisel mõistlikult võimalik ette näha. Selline paindlikkus võimaldaks vältida olukordi, kus formaalse piirangu tõttu tuleb sisuliselt sobiv ja parandatav taotlus menetlusest kõrvaldada ning kogu menetlus uue taotluse esitamise kaudu uuesti alustada. Samal ajal säiliks loa andjal võimalus piirata põhjendamatult korduvat taotluse parandamist juhul, kui puuduste kõrvaldamisega menetlust põhjendamatult venitatakse. EVEL palub seetõttu eelnõu § 1 punktiga 4 kavandatavat regulatsiooni täiendada selliselt, et põhjendatud ja ettenägematutel juhtudel oleks võimalik taotlust täiendavalt parandada.	
16	**Eesti Vee-ettevõtete Liit**	3. Keskkonnaloa menetlustähtaja selgem reguleerimine üldsuse kaasamise ja menetluses esitatud pöördumiste korral Teeme ettepaneku täiendada keskkonnaseadustiku üldosa seadust selliselt, et keskkonnaloa ja keskkonnakompleksloa taotluse menetlustähtaja arvestamisel oleks selgelt reguleeritud ka olukorrad, kus menetluse kestust mõjutavad üldsuse kaasamine, puudutatud isikute seisukohad,	**Selgitatud** Üldsuse kaasamine ning ettepanekute, vastuväidete ja küsimuste läbivaatamine on loamenetluse tavapärane osa. Pöördumise esitamine, sealhulgas korduv pöördumine, ei peata menetlustähtaega automaatselt.

		vastuväited, ettepanekud, küsimused ja muud menetluses esitatud pöördumised, millele loa andja peab enne lõpliku otsuse tegemist reageerima ning mis võivad tingida vajaduse täiendavalt asjaolusid kontrollida. Eelnõu käsitleb eelkõige taotleja tegevusest tulenevaid asjaolusid, mis võivad menetlust pikendada või peatada, kuid ei reguleeri piisavalt selgelt seda, kuidas mõjutavad menetlustähtaja kulgemist üldsuse ja puudutatud isikute ettepanekud, vastuväited, küsimused ning korduvad pöördumised. Avaliku menetluse käigus esitatud ettepanekud ja vastuväited võivad nõuda loa andjalt täiendavate asjaolude kontrollimist, dokumentide ja selgituste küsimist, teiste asutuste või ekspertide kaasamist ning kavandatava tegevuse lubatavuse ja võimaliku keskkonnamõju täiendavat hindamist. Sellised tegevused suurendavad oluliselt menetluse halduskoormust ning võivad mõjutada loa andmise otsuse tegemise tähtaega. Seetõttu tuleks eelnõus selgelt sätestada: 1) millistel juhtudel ja tingimustel peatub keskkonnaloa menetlustähtaja kulgemine avaliku menetluse ja üldsuse kaasamise tõttu; 2) kas ja millises ulatuses peatub menetlustähtaeg ajaks, mil loa andja peab lahendama olulised ettepanekud või vastuväited, mis võivad mõjutada loa andmise otsust; 3) kuidas mõjutavad korduvad pöördumised menetlustähtaja kulgemist ning millistel juhtudel võivad need kaasa tuua menetlustähtaja pikenemise; 4) milline on menetlustähtaja peatumise maksimaalne või põhjendatud kestus, et vältida menetluse muutumist tähtajatuks. Oluline on eelnõus sätestada, et uus pöördumine või vastuväide ei peataks menetlustähtaega automaatselt juhul, kui see ei sisalda uusi asjaolusid, mis võivad mõjutada kavandatava tegevuse lubatavust või loa andmise otsust.	Kui pöördumise tõttu ilmneb taotluses menetlust takistav puudus, kohaldub KeÜS § 49 lõige 1^1 ning tähtaeg peatub selle puuduse kõrvaldamise ajaks. Pelgalt loa andja vajadus seisukohta analüüsida või asjaolusid kontrollida ei ole selle sätte alusel peatumise põhjus. Kui otsust ei ole võimalik seaduses sätestatud tähtaja jooksul teha, saab tähtaega põhjendatult pikendada § 49 lõike 5 alusel. Otsus tuleb teha hiljemalt 12 kuu jooksul taotluse nõuetekohaseks tunnistamisest, arvestamata seaduse alusel peatunud aega.

		Samuti tuleks loa andjale sätestada kohustus teavitada menetlusosalisi menetlustähtaja peatumisest, selle põhjusest ning eeldatavast menetluse jätkumise ajast. Lisaks teeme ettepaneku analüüsida seletuskirjas, kuidas tagada loa taotlejale võimalus oma õigusi tõhusalt realiseerida olukorras, kus avaliku huvi arvestamine ja üldsuse kaasamine suurendavad loa andja halduskoormust. Menetlustähtaja regulatsioon peab seetõttu tagama tasakaalu ühelt poolt avaliku huvi ja üldsuse kaasamise ning teiselt poolt loa taotleja õiguste vahel, kindlustades samal ajal menetluse eesmärgipärasuse, selguse ja mõistliku kestuse. Ettepaneku eesmärk on tagada õigusselgus ja menetluse prognoositavus ning vältida olukorda, kus üldsuse kaasamise ja korduvate pöördumiste tõttu võib keskkonnaloa menetlus muutuda sisuliselt tähtajatuks.	
17	**Eesti Kala- ja Vähikasvatajate Liidu, MTÜ Eesti Veskivaramu ja Eesti Avamere Vesiviljelejate Ühistu ühisarvamus**	**1 Kahe parandamisringi piirang vajab sisulisi tingimusi** Eelnõu § 1 punktiga 4 lisatava KeÜS § 42[1] lg 7 p 2 järgi jätab loa andja taotluse läbi vaatamata, kui taotleja on taotlust kaks korda parandanud ja uuesti esitanud, kuid puudused ei ole kõrvaldatud. Paragrahvi 42[1] lg 3 kohustab loa andjat puudustele kirjalikult osutama ning andma nende kõrvaldamiseks vähemalt 14 päeva, arvestades puuduste laadi ja vajalike andmete kättesaadavust. Need on olulised tagatised, kuid meie hinnangul vajab täpsustamist, millistel sisulistel tingimustel järgneb kahele parandamisele taotluse läbi vaatamata jätmine. [1] Keeruka taotluse puhul ei pruugi kõiki küsimusi olla võimalik esimese kontrolliga ammendavalt tuvastada. Ühe tehnilise lahenduse täpsustamine võib mõjutada taotluse teisi osi. Näiteks võivad veevõtu, väljalaske, paisutuse ja tootmismahu andmed olla omavahel seotud. Taotleja ja loa andja võivad mõlemad tegutseda hoolsalt, kuid täiendava küsimuse vajadus võib selguda alles parandatud andmete hindamisel.	**Arvestatud** KeÜS § 42[1] lõike 7 punkti 2 on täpsustatud: pärast kahekordset parandamist jäetakse taotlus läbi vaatamata, kui kõrvaldamata on enne mõlemat parandamiskorda kirjalikult nimetatud puudus, mis takistab taotluse sisulist menetlemist. Parandamiskordade arv üksi ei ole läbi vaatamata jätmise alus. Uue puuduse korral tuleb anda taotlejale tegelik võimalus selle kõrvaldamiseks ning varasemad parandused ei tähenda iseenesest, et see võimalus on juba antud.

		Arvestame, et kavandatava § 49 lg 1² alusel hiljem küsitavad sisulised täpsustused ei ole automaatselt samad mis § 42¹ kohased puudused. Hilisemate täpsustuste lubamine ei tõenda iseenesest kahe parandamisringi piirangu põhjendamatust. Küll aga muudab see eriti oluliseks selge piiri tõmbamise: milline puudus takistab sisulise loamenetlusega jätkamist ja millise küsimuse saab lahendada selle käigus. [1] Me ei taotle piiramatut parandamisvõimalust ega taotleja vabastamist kohustusest esitada nõutavad andmed. Taotluse läbi vaatamata jätmine peaks sõltuma allesjäänud puuduse tähendusest ja tegelikust parandamisvõimalusest, mitte üksnes esitatud taotlusversioonide arvust. **Ettepanek:** loobuda § 42¹ lg 7 p-s 2 jäigast arvulisest piirist või siduda selle rakendamine selgelt sama, varem kirjalikult ja arusaadavalt määratletud olulise puuduse korduva kõrvaldamata jätmisega. Oluliseks tuleks pidada puudust, mille kõrvaldamiseta ei saa sisulise loamenetlusega jätkata. Uue puuduse puhul tuleb anda selle kõrvaldamiseks tegelik võimalus; varasemaid parandusi ei tohiks automaatselt lugeda uue puuduse parandamisvõimalusteks. Samal ajal võib taotleja enda algatatud oluline tegevuse muutmine põhjendada eraldi hinnangut, kas jätkata sama või uue taotlusega.	
18	**Eesti Kala- ja Vähikasvatajate Liidu, MTÜ Eesti Veskivaramu ja Eesti Avamere Vesiviljelejate Ühistu ühisarvamus**	**2 Läbi vaatamata jätmise tingimused tuleb sõnastada selgemalt** Seletuskiri rõhutab, et parandamiskordade arv ei saa olla taotluse läbi vaatamata jätmise ainus sisuline põhjus. Allesjäänud puudus peab takistama taotluse sisulist menetlemist. Samuti selgitatakse, et pärast teist parandamist ilmnenud uus puudus, millele loa andja pole varem osutanud ja mille kõrvaldamiseks pole võimalust antud, ei võimalda taotlust üksnes kahekordse parandamise tõttu läbi vaatamata jätta. Loa andja varasema kontrolli puudulikkus ei tohiks halvendada taotleja menetluslikku seisundit; seletuskiri	**Arvestatud** KeÜS § 42¹ lõike 7 punktis 2 seotakse läbi vaatamata jätmine enne mõlemat parandamiskorda kirjalikult nimetatud puudusega, mis takistab taotluse sisulist menetlemist. Lõige 3 tagab kirjaliku puuduste teate ning puuduse laadist ja vajalike andmete kättesaadavusest lähtuva, vähemalt 14-päevase parandamistähtaja. Väheoluline puudus või uus küsimus, mille kõrvaldamiseks pole võimalust antud, ei ole üksnes parandamiskordade arvu tõttu läbi vaatamata jätmise alus.

		eristab sellest taotleja hilisematest muudatustest tulenevaid ja varem objektiivselt tuvastamatuid puudusi. [1, seletuskirja punkt 3] Need selgitused toetavad taotlejat kaitsvat tõlgendust. Kaitse ei tulene siiski ainult seletuskirjast. KeÜS § 2 kaudu kohalduvad haldusmenetluse seaduse (HMS) üldreeglid, sealhulgas proportsionaalsus, eesmärgipärasus ja tõhusus, uurimispõhimõte ning puuduste kõrvaldamise ja selgitamise kohustused (HMS § 3 lg 2, § 5 lg 2, § 6, § 15 ja § 36). Ka kavandatav § 42[1] lg 3 sisaldab juba kirjaliku puuduste teate ja mõistliku parandamisaja tagatisi. [1–3] Seetõttu ei väida me, et seletuskirjas kirjeldatud kaitsed oleksid seaduse üldnorme arvestades õiguslikult tähenduseta. Meie mure on kohustuslikku tagajärge väljendava § 42[1] lg 7 p 2 ja selle piiratud rakendusala ebapiisavalt selge seos normitekstis. Seletuskiri toetab tõlgendamist, kuid nii taotlejale kui ka loa andjale oleks arusaadavam, kui määravad tingimused oleksid sätestatud otse erireeglis. **Ettepanek:** täiendada normiteksti puuduse olulisuse, varasema selge teavitamise ning tegeliku parandamisvõimaluse nõuetega. Täpsustused peaksid tagama, et väheoluline puudus või uus küsimus, mille parandamiseks pole võimalust antud, ei tooks üksnes parandamiskordade arvu tõttu kaasa taotluse läbi vaatamata jätmist.	
19	**Eesti Kala- ja Vähikasvatajate Liidu, MTÜ Eesti Veskivaramu ja Eesti Avamere Vesiviljelejate Ühistu ühisarvamus**	**3 Puuduse hindamine ja menetluse lõpetamise tagajärg** Seletuskirja järgi ei piirdu parandatud taotluse kontroll vastuse või dokumendi esitamise tuvastamisega. Loa andja hindab, kas parandused on piisavad ning kas taotluses esineb uusi ilmseid vastuolusid või muid nõuetekohasust mõjutavaid muudatusi. Samal ajal on § 42[1] lg 7 kujundatud kohustusliku läbi vaatamata jätmise alusena. [1, seletuskirja punkt 3]	**Arvestatud osaliselt** KeÜS § 42[1] lõike 7 punkti 2 kohaselt jäetakse taotlus pärast kahekordset parandamist läbi vaatamata, kui kõrvaldamata on enne mõlemat parandamiskorda kirjalikult nimetatud, sisulist menetlemist takistav puudus. Üldist erandit sama puuduse täiendavaks parandamiseks ei lisata. Lõike 8 kohaselt vormistatakse läbi vaatamata jätmine kirjaliku põhjendatud otsusena koos vaidlustamisviitega.

		Puuduse olemasolu ja olulisuse hindamist tuleb eristada kaalutlusõigusest otsustada õigusliku tagajärje üle. Hinnanguruumi olemasolu ei muuda kohustuslikku tagajärge iseenesest lubamatuks. Siiski suurendab see selgete rakendamiskriteeriumide tähtsust, eriti kui taotleja on nõude täitmiseks sisuliselt tegutsenud, kuid loa andja hinnangul ei ole tulemus veel piisav. Seletuskiri põhjendab kaalutlusõiguse välistamist vajadusega vältida lõputuid parandamisringe. See on arvestatav eesmärk. Meie hinnangul tuleks aga täiendavalt kaaluda kitsast erandit juhtudeks, kus puuduse kõrvaldamine on realistlik, taotleja on tegutsenud hoolsalt ning täiendav mõistlik tähtaeg võimaldab vältida sama asja uue menetluse alustamist. **Ettepanek:** sätestada läbivaatamata jätmise rakendamise selged tingimused ja kaaluda põhjendatud juhtudel täiendava parandamisvõimaluse lubamist. Otsusest peaks nähtuma, milline oluline puudus püsib, millal sellele osutati, milline parandamisvõimalus anti ning miks ei võimalda taotlus sisulise loamenetlusega jätkata.	Põhjendustest peab nähtuma, milline puudus püsib, millal sellele osutati, milline parandamisvõimalus anti ja miks takistab puudus taotluse sisulist menetlemist.
20	**Eesti Kala- ja Vähikasvatajate Liidu, MTÜ Eesti Veskivaramu ja Eesti Avamere Vesiviljelejate Ühistu ühisarvamus**	**4 Nõuetekohasuse kontroll peab arvestama eriseaduse erandeid** Paisutamise puhul näitlikustab eelkontrolli ja sisulise hindamise piiri maaomaniku nõusoleku küsimus. VeeS § 190 lg 4 kohaselt peab paisutamiseks veeluba taotleval isikul olema kirjalik nõusolek maaomanikult, kelle maa niiskusrežiimi paisutamine mõjutab. VeeS § 192 lg 2 võimaldab Keskkonnaametil anda paisutamiseks veeloa ka selle nõusolekuta, kui paisutamiseks esineb ülekaalukas avalik huvi. [4] Kui taotleja tugineb sellele erandile ning esitab selle hindamiseks vajalikud põhjendused ja andmed, ei saa nõusoleku puudumist meie hinnangul käsitada automaatselt parandamatu formaalse takistusena. Menetluses peab saama	**Selgitatud** Nõuetekohasuse hindamisel tuleb arvestada ka eriseaduses lubatud eranditega. Kui taotleja tugineb õigusaktis ette nähtud võimalusele anda luba nõutava nõusolekuta ning esitab erandi hindamiseks vajalikud põhjendused ja andmed, ei saa nõusoleku puudumist käsitada automaatselt menetlust takistava puudusena. Erandi kohaldatavus lahendatakse sisulisel hindamisel ning sellele tuginemine ei taga loa saamist ega vabasta muudest nõuetest.

		hinnata, kas ülekaaluka avaliku huvi eeldus on täidetud ning kuidas kaitsta mõjutatud maaomaniku õigusi. Erand ei tähenda õigust saada luba iga nõusolekuta paisutamise korral. Maaomaniku kättesaamatus, välismaal elamine või vastamata jätmine ei tõenda iseenesest ülekaalukat avalikku huvi. Samuti tuleb esitada erandi hindamiseks vajalikud andmed ja täita muud loa andmise eeldused. VeeS § 192 lg 2 erandit ei saa automaatselt laiendada § 186 lg-s 2 ja § 192 lg-s 1 käsitletud võõra maa või tegevuskoha kasutamise nõusolekule. [4] Riigikohus on rõhutanud nii VeeS § 192 lg-st 2 tulenevat kaalutlusõigust kui ka võimalust kaitsta mõjutatud omanikku loa kõrvaltingimusega, sealhulgas kahju hüvitamise kohustusega. [5, punktid 53–56] **Ettepanek:** selgitada § 42[1] rakendusala selliselt, et õigusaktis lubatud erandi põhjendatud taotlemist ei võrdsustataks automaatselt kohustusliku dokumendi kõrvaldamata puudusega. Eelkontroll ei tohiks välistada eriseadusest tuleneva kaalutlusotsuse tegemist. Seejuures peavad säilima puudutatud isikute kaitse ja keskkonnanõuded.	
21	**Eesti Kala- ja Vähikasvatajate Liidu, MTÜ Eesti Veskivaramu ja Eesti Avamere Vesiviljelejate Ühistu ühisarvamus**	**5 Puuduste teade peab olema konkreetne ja põhjendatud** Toetame seletuskirja põhimõtet, et kontrollis tuvastatud puudused tuleb välja tuua võimalikult terviklikult ja üheselt mõistetavalt. Kahe parandamisringi piiri puhul on eriti oluline, et taotleja suudaks eristada nõuetekohasust takistavat puudust tavalisest täpsustusküsimusest või sisulise loamenetluse teemast. [1, seletuskirja punkt 3] **Ettepanek:** puuduste kõrvaldamise teates tuleks iga nõude kohta esitada: • puuduse konkreetne kirjeldus ja selle õiguslik alus; • selgitus, millist parandust, andmeid või dokumenti oodatakse; • põhjendus, miks puudus takistab taotluse nõuetekohaseks tunnistamist;	**Selgitatud** Puuduste teade peab võimaldama taotlejal aru saada, milline puudus esineb, millisel õiguslikul alusel parandust nõutakse, mida tuleb esitada ning miks puudus takistab taotluse nõuetekohaseks tunnistamist. Samuti tuleb määrata mõistlik tähtaeg ja selgitada puuduse kõrvaldamata jätmise tagajärge. Neid nõudeid käsitletakse seletuskirjas; eraldi üksikasjalikku loetelu normiteksti ei lisata. KeÜS § 42[1] lõige 3 näeb ette kirjaliku puuduste teate ja vähemalt 14-päevase parandamistähtaja. Varasemast mõistest „ilmne vastuolu“ on eelnõus loobutud.

		• mõistlik tähtaeg ja teave puuduse kõrvaldamata jätmise võimaliku tagajärje kohta. Pelgalt kõigi mõeldavate küsimuste loetlemine ei taga sisulist selgust. Samuti ei tohiks mõistet „ilmne vastuolu“ kasutada selleks, et tuua eelkontrolli keerukas teaduslik, tehniline või õiguslik vaidlus. Seletuskiri eristab selliste küsimuste lahendamist esmasest andmete ja dokumentide kontrollist. See eristus peaks olema arusaadav ka normi rakendamisel. [1–3]	
22	**Eesti Kala- ja Vähikasvatajate Liidu, MTÜ Eesti Veskivaramu ja Eesti Avamere Vesiviljelejate Ühistu ühisarvamus**	**6 Taotluse muutmisel tuleb säilitada põhjendatud paindlikkus** Kavandatav KeÜS § 49 lg 6 näeb ette, et taotleja esitab muudatuste kirjelduse ning loa andja otsustab 14 päeva jooksul, kas muudatust saab arvestada käimasolevas menetluses. Oluline tagatis sisaldub juba lõigetes 8 ja 9: kui muudatust ei saa arvestada, võib taotleja jätkata algse taotlusega või esitada uue taotluse; teate või uue taotluse tähtajaks esitamata jätmisel jätkub varem esitatud taotluse menetlemine. Seega ei anna regulatsioon loa andjale üldist õigust sundida taotlejat uut taotlust esitama. [1, eelnõu § 1 punkt 9] Probleem võib siiski tekkida siis, kui algse tehnilise lahendusega jätkamine ei ole taotleja jaoks enam sisuliselt otstarbekas. Sellisel juhul sõltub uue menetluse ja sellega kaasneva kulu vajadus suurel määral hinnangust, kas muudatust saab käsitleda senises menetluses. Seletuskiri suunab hindama muudatuse mõju menetluse esemele, kaasatavate isikute ringile, kooskõlastustele, avalikustamisele ning keskkonnamõju hindamisele. Nõuetekohasuse hindamise ajal taotluse muutmise puhul rõhutatakse ka olemasoleva menetluse jätkamise eelistamist, kui see on võimalik. Need on asjakohased lähtekohad. [1, seletuskirja punkt 3] **Ettepanek:** täpsustada § 42[1] lg 5 ja § 49 lg 6 rakendamise põhimõtet: olemasolevat menetlust tuleb eelistada, kui	**Selgitatud** KeÜS § 42[1] lõiget 5 on lihtsustatud ehk nõuetekohasuse hindamise ajal tehtud sättes nimetatud sisulise muudatuse korral hindab loa andja muudetud taotluse nõuetekohasust 21 päeva jooksul selle saamisest uuesti. Eraldi otsustust muutmise lubatavuse või uue taotluse esitamise vajaduse kohta selles etapis ette ei nähta. Pärast taotluse nõuetekohaseks tunnistamist hinnatakse muutmise võimalikkust § 49 lõike 6 kriteeriumide alusel. Täiendava avalikustamise, kooskõlastuse või hindamise vajadus ei välista iseenesest muudatuse käsitlemist samas menetluses. Hinnata tuleb muudatuse sisu ja ulatust, mõju juba tehtud toimingutele ning võimalust teha vajalikud toimingud olemasolevas menetluses. Kui muudatust ei saa arvestada, tuleb taotlejale põhjuseid selgitada; talle jääb võimalus jätkata muutmata taotlusega või esitada uus taotlus.

		muudatust saab selles õiguspäraselt käsitleda. Uue avalikustamise, täiendava kooskõlastuse või hindamise vajadus ei peaks üksinda automaatselt tähendama uue taotluse nõuet; hinnata tuleb, kas vajalikke toiminguid saab teha olemasolevas menetluses. Taotlejale tuleb selgitada, miks senise menetluse jätkamine soovitud muudatusega ei ole võimalik.	
23	**Eesti Kala- ja Vähikasvatajate Liidu, MTÜ Eesti Veskivaramu ja Eesti Avamere Vesiviljelejate Ühistu ühisarvamus**	**7 Menetlusõigused ja mõjuanalüüsi piisavus** Seletuskiri käsitleb regulatsiooni seost PS §-st 14 tulenevate menetluslike tagatistega ja PS §-s 31 sätestatud ettevõtlusvabadusega ning hindab piirangute proportsionaalsust PS § 11 alusel. Menetlusökonoomia, haldusressursi säästlik kasutamine ja keskkonna kaitsmiseks piisavate andmete tagamine on ka meie hinnangul põhjendatud eesmärgid. Küsimus on selles, kas kahe parandamisringi kohustuslik tagajärg on nende saavutamiseks vajalik ja mõõdukas kõigis normiga hõlmatud olukordades. [1, 6] Puudustega taotluse sisulise lahendamise nõudmine sõltumata puuduse tähtsusest ei oleks põhjendatud. Samas võib hoolsa taotleja suunamine uude menetlusse suurendada nii tema kui ka loa andja töökoormust. Palume võrrelda jäika arvulist piiri lahendusega, mis lähtub olulise puuduse korduvast kõrvaldamata jätmisest ning võimaldab põhjendatud juhul täiendavat parandamisaega. Seletuskirja punktis 6 on mõjusid kirjeldatud ning tunnistatud ka üksikjuhtudel suurenevat halduskoormust. Seetõttu ei ole õige käsitada eelnõu mõjuanalüüsi puuduvana. HÕNTE § 46 lg 3 seob eraldi mõjude analüüsi aruande vajaduse eeldatavalt oluliste mõjudega. Põhimõtteliste muudatuste puudumine õiguskorras ei asenda iseenesest mõju olulisuse hindamist; samas ei tõenda iga menetlusmuudatus automaatselt olulist mõju. [1, 7] **Ettepanek:** täiendada mõjuanalüüsi selgitusega, kui sageli on senistes menetlustes vaja olnud rohkem kui kahte	**Arvestatud osaliselt** Eelnõus on läbi vaatamata jätmise alus seotud enne mõlemat parandamiskorda kirjalikult nimetatud, sisulist menetlemist takistava puuduse püsimisega, mitte üksnes parandamiskordade arvuga. Uue puuduse korral tuleb anda taotlejale võimalus see kõrvaldada. Seletuskirjas täpsustatakse selle lahenduse põhjendusi ja mõju menetluskorraldusele. Ettepanekuga koostada täiendav statistiline ja üksikasjalik kuluanalüüs ei arvestata. Muudatus ei kehtesta uusi taotluse andmenõudeid ega riigilõive. Korduva taotluse esitamise vajadus võib tekkida üksikjuhtudel, kui sisulist menetlemist takistav puudus jääb antud parandamisvõimalustest hoolimata kõrvaldamata.

		parandamisringi, mis on olnud selle põhjused ning milline oleks uue korra mõju menetluste kogukestusele, korduvate taotluste arvule ja kogukulule. Hinnata tuleks eraldi väikeste ettevõtjate ja mittetulundusühingute olukorda ning tehniliselt seotud keskkonnakasutusi. Nende andmete põhjal tuleb põhjendada, kas mõjud on HÕNTE § 46 tähenduses olulised ja kas eraldi aruanne on vajalik.	
24	**Eesti Kala- ja Vähikasvatajate Liidu, MTÜ Eesti Veskivaramu ja Eesti Avamere Vesiviljelejate Ühistu ühisarvamus**	**8 Korduva menetluse riigilõiv ja kulude prognoositavus** Riigilõivuseaduse (RLS) § 136[2] lg 1 p 1 järgi on vee erikasutuse keskkonnaloa taotluse läbivaatamise üldmäär 1990 eurot. Loa muutmise taotluse üldmäär on sama paragrahvi lg 2 järgi 50% vastavast määrast ehk 995 eurot. Lõike 4 järgi rakendub muu hulgas mittetulundusühingule ja mikroettevõtjale 50% määr: tavapärase uue vee erikasutuse loa puhul 995 eurot ja loa muutmise puhul 497,50 eurot. [8] Need ei ole kõigi menetluste lõivumäärad. Seaduses nimetatud avatud menetluseta loa andmise juhtudel on määr 660 eurot ning RLS § 28[1] lg-s 1 nimetatud avatud menetluseta loa muutmine on lõivuvaba. Tegevuse lisamisel olemasolevale loale, suurettevõtja puhul või eri keskkonnakasutusi ühendava loa korral võivad kohalduda teised arvestusreeglid. [8, § 136[2] lg-d 1[1] ja 3–6 ning § 28[1] lg 1] Kui taotlus jäetakse läbi vaatamata ning sama tegevuse lubamiseks esitatakse uus lõivustatud taotlus, tuleb üldjuhul tasuda uus riigilõiv. Uuesti esitatud loa muutmise taotlus ei muutu aga menetluse kordumise tõttu automaatselt uue loa andmise taotluseks. Samuti tuleb arvestada kohaldatavaid soodustusi ja vabastusi. [8, § 2, § 9 lg 1 ja § 136[2]] Läbi vaatamata jäetud taotluse lõiv on RLS § 15 lg 1 p 5 alusel tagastatav ning tagastamist taotletakse § 12 järgi kirjalikult. Paragrahvi 15 lg 2 võimaldab tagastatavast summast maha arvata menetluskulu; kui selle täpset suurust ei saa kindlaks määrata, näeb sama lõike teine lause ette 25% toimingu eest ettenähtud riigilõivu mahaarvamise.	**Selgitatud** Eelnõus on loobutud üldisest kahe parandamisringi piirangust sõltumata puuduse iseloomust. KeÜS § 42[1] lõike 7 punkti 2 alusel jäetakse taotlus läbi vaatamata üksnes siis, kui taotleja on taotlust kaks korda parandanud ja uuesti esitanud, kuid kõrvaldamata on enne mõlemat parandamiskorda kirjalikult nimetatud puudus, mis takistab taotluse sisulist menetlemist. Uue puuduse ilmnemine ei too üksnes varasemate parandamiskordade arvu tõttu kaasa taotluse läbi vaatamata jätmist. Sellega vähendatakse vajadust alustada sama asja lahendamiseks uut menetlust. Eelnõuga ei muudeta riigilõivumäärasid ega lõivu tagastamise aluseid. Lähtutakse riigilõivuseadusest ning eraldi lõivude arvestamise korda ega üksikasjalikku rahalise mõju analüüsi ei kavandata. Varem esitatud andmeid ja tehtud menetlustoiminguid saab uues menetluses kasutada ulatuses, milles need on jätkuvalt asjakohased.

		Tagastusotsus ja tagastamine toimuvad § 13 järgi 30 kalendripäeva jooksul taotluse saamisest. [8] Näiteks, kui esimese 1990-eurose taotluse lõivust arvatakse seaduses sätestatud tingimustel maha 25%, jääb sellest menetlusest kuluks 497,50 eurot. Kui järgneb teine 1990-eurose lõivuga menetlus, mis lõpeb sisulise otsusega, on pärast esimese lõivu osalist tagastamist kogukulu 2487,50 eurot. See on tingimuslik näide, mitte kõigis menetlustes vältimatu tulemus. Kahe täismääraga taotluse brutomaksete summa 3980 eurot ei võrdu tingimata lõpliku kuluga ega korraga vajaliku rahasummaga. Seletuskiri mainib nii riigilõivu tagastamist kui ka uue taotlusega võimalikku aja- ja rahakulu. Meie ettepanek on hinnata neid koos: kui sageli võib kahe parandamisringi piir viia sama tegevuse uue taotluseni, kui palju varasemast lõivust jääb menetluskuluna tagastamata ning milline on mõju taotleja rahavajadusele. [1, seletuskirja punkt 3] Kulude planeerimisel tuleb arvestada ka võimalike seadusemuudatustega. Vee erikasutuse loa taotluse riigilõivu üldmäär tõusis 01.07.2024 varasemalt 520 eurolt 1990 euroni. See näitab määrade muutumise võimalust, kuid ei tõenda iseenesest õiguskindluse rikkumist ega tulevase tõusu paratamatust. [9] **Ettepanek:** hinnata korduva menetluse rahalist mõju koos tagastuste, menetluskulu mahaarvamiste, soodustuste ja võimaliku vahepealse lõivumäära muutumisega. Kui kahe parandamisringi piir säilitatakse, palume kaaluda võimalust arvestada sama tegevuse kohta uuesti esitatud taotluse puhul juba tehtud menetlustoiminguid ja nende eest tasutud lõivu, et vältida põhjendamatut korduvat koormust.	
25	**Eesti Kala- ja Vähikasvatajate Liidu, MTÜ Eesti Veskivaramu ja Eesti**	**9 Pooleliolevate menetluste suhtes tuleb selgitada üleminekureeglit** Eelnõu § 4 järgi on seaduse kavandatud jõustumisaeg 01.04.2027. Eelnõus ei ole eraldi üleminekusätet. See ei tähenda siiski, et pooleliolevate menetluste suhtes puuduks	**Arvestatud** Enne muudatuste jõustumist alanud loamenetlused viiakse haldusmenetluse seaduse § 5 lõike 5 kohaselt lõpuni menetluse alguses kehtinud korra alusel, sõltumata sellest, kas

	Avamere Vesiviljelejate Ühistu ühisarvamus	kohaldatav üldreegel. HMS § 5 lg 5 järgi kohaldatakse haldusmenetlust reguleerivate õigusnormide muutumisel menetluse alguses kehtinud õigusnorme. HMS § 35 lg 1 p 1 järgi algab taotluse alusel haldusakti andmise menetlus taotluse esitamisega. [1, 3] Seetõttu on erisätte puudumisel lähtekoht, et enne uue korra jõustumist alanud menetlustele kohaldatakse varasemaid menetlusnorme. Nõuetekohaseks tunnistamine on menetluse etapp ega ole üldjuhul taotluse alusel haldusmenetluse algus HMS tähenduses. **Ettepanek:** kinnitada seletuskirjas selgelt HMS § 5 lg 5 kohaldamine varem alanud menetlustele. Kui seadusandja soovib rakendada uut korda ka pooleliolevatele menetlustele, tuleb see sätestada sõnaselgelt ning anda taotlejatele tegelik võimalus uue korraga kohaneda. Sellisel juhul tuleks välistada enne uue korra jõustumist tehtud paranduste automaatne arvestamine § 42[1] lg 7 p-s 2 nimetatud parandamiskordadena.	taotlus on jõustumise ajaks nõuetekohaseks tunnistatud. Uut menetluskorda pooleliolevatele menetlustele ei kohaldata. Kuna see tuleneb haldusmenetluse seaduse üldreeglist, ei ole eraldi üleminekusäte vajalik. Seda on selgitatud seletuskirja 9. peatükis.
26	**Eesti Kaubandus-Tööstuskoda**	**1. Taotluse nõuetekohasuse hindamise tähtaeg** Eelnõu § 1 punktiga 4 täiendatakse keskkonnaseadustiku üldosa seadust § 42[1] lõikega 1, mille kohaselt hindab Keskkonnaamet loa andjana 21 päeva jooksul keskkonnaloa taotluse saamisest arvates, kas taotlusega on esitatud õigusaktidega nõutud andmed ja dokumendid ning taotlus on ilmsete vastuoludeta. Kaubanduskoja hinnangul peaks 21-päevane tähtaeg olema lühem, eriti selliste loa muutmise menetluste puhul, kus tegevuse põhiolemus ja keskkonnamõju oluliselt ei muutu. Nendel juhtudel on nõutav andmekoosseis loa andjale suuremas osas juba varasemast tuttav ning täies mahus 21-päevane hindamisaeg oleks sellistel juhtudel ebaproportsionaalne, kuna loa muutmise taotlus puudutab juba tuntud ja varem hinnatud tegevust ning nõutav andmekoosseis kattub suures osas kehtiva loa aluseks olevate andmetega.	**Arvestatud osaliselt** Taotluse esmase nõuetekohasuse hindamise 21-päevast tähtaega ei lühendata. Tegemist on maksimaalse tähtajaga, mitte kohustusliku ooteajaga. Lihtsama taotluse saab nõuetekohaseks tunnistada varem. Eraldi tähtaja kohaldamine tegevuse põhiolemuse ja keskkonnamõju muutumise ulatuse järgi eeldaks esmalt nende asjaolude hindamist ning muudaks tähtajaarvestuse keerukamaks. Mõistest „ilmne vastuolu“ on loobutud. KeÜS § 42[1] lõikes 1 sätestatakse, et taotluses ei tohi esineda menetlust takistavaid puudusi, ning tuuakse nende kohta avatud näidisloetelu. Nõuetekohasuse hindamisel ei otsustata loa andmise materiaalõiguslike eelduste lõplikku täidetust.

		Lisaks juhime tähelepanu, et lõikes 1 on kasutatud mõistet „ilmsete vastuoludeta“, mida ei ole seaduse tekstis sisustatud. Selle sisuline tähendus avaneb seletuskirjas (lk 9) toodud näidete kaudu, näiteks erinev tegevuskoht, vastuolulised tootmismahud jne. Kuna tegemist on kriteeriumiga, mis mõjutab otseselt taotluse menetlusse võtmist, peaks meie hinnangul vähemalt sätte kohaldamise põhiloogika, st et tegemist on taotluse eri osade omavahelise vastuoluga, mitte sisulise hinnanguga tegevusele, nähtuma juba seaduse tekstist. **<u>Kaubanduskoja ettepanek:</u>** • **Lühendada eelnõu § 1 punktis 4 (keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 42[1] lg 1) taotluse nõuetekohasuse hindamise tähtaega21 päevalt 14 päevale vähemalt selliste loa muutmise menetluste puhul, kus tegevuse põhiolemus ja keskkonnamõju oluliselt ei muutu.** • **Täiendada keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 42[1] lõike 1 sõnastust selliselt, et sättest endast nähtuks, mida „ilmne vastuolu“ tähendab.**	
27	**Eesti Kaubandus-Tööstuskoda**	**2. Muudetud taotluse läbivaatamise tähtaeg** Eelnõu § 1 punktiga 4 täiendatakse keskkonnaseadustiku üldosa seadust § 421 lõikega 4, mille kohaselt kohaldatakse muudetud taotluse läbivaatamisel sama 21-päevast tähtaega, mis kehtib esmasele nõuetekohasuse hindamisele. Täies mahus 21-päevase kontrollitähtaja kohaldamine ka muudetud taotluse läbivaatamisele ei ole põhjendatud, kuna tegemist ei ole enam esmase nõuetekohasuse kontrolliga, vaid läbivaatamisega, mille käigus hindab loa andja, kas taotleja on varem osutatud puudused kõrvaldanud või vajalikud täiendused lisanud. Sellist läbivaatamist ei saa võrdsustada esialgse hindamise mahu ega ajakuluga, mistõttu peaks muudetud taotluse läbivaatamise tähtaeg olema lühem, maksimaalselt 7 päeva. Leiame, et selline tähtaeg on mõistlik ka loa andja jaoks.	**Arvestatud osaliselt** Nõustume, et parandatud taotluse nõuetekohasuse hindamine ei eelda üldjuhul sama ajakulu nagu taotluse esmakordne hindamine. Eelnõu muudetakse selliselt, et parandatud taotluse nõuetekohasust hindab loa andja 14 päeva jooksul selle saamisest arvates. Kui hindamiseks on vaja teise haldusorgani kooskõlastust, arvamust või muud sisendit, on tähtaeg 21 päeva. Seitsmepäevase tähtajaga ei arvestata, kuna parandatud taotlusega võivad kaasneda ulatuslikud või omavahel seotud muudatused ning loa andjal peab säilima piisav aeg kontrollida, kas varem nimetatud puudused on kõrvaldatud ja taotlus vastab nõuetekohasuse tingimustele.

		Kaubanduskoja ettepanek: **Vähendada muudetud taotluse läbivaatamise tähtaega 21 päevalt 7 päevale, et menetlus ei muutuks taotleja jaoks põhjendamatult pikaks.**	
28	**Eesti Kaubandus-Tööstuskoda**	**3. Menetlustähtaja peatumine** Eelnõu § 1 punktiga 6 muudetakse keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 49 lõiget 1^1, mille kohaselt peatub keskkonnaloa andmise otsustamise tähtaeg menetluse käigus selgunud taotluses ilmnenud menetlust takistavate puuduste kõrvaldamise ajaks. Kehtiva õiguse kohaselt ei arvestata taotluses puuduste kõrvaldamise aega keskkonnaloa andmise tähtaja hulka. Toetame sõnastuse täpsustamist, kuna kehtiv sõnastus on võimaldanud tõlgendust, mille kohaselt peatumisalus kohaldub ühtemoodi nii taotluse nõuetekohasuse hindamise etapil kui ka pärast sisulise menetluse alustamist. Seetõttu ei ole loa taotlejale alati selge olnud, kas ja mis ajal menetlustähtaeg tegelikult kulgeb. Uus sõnastus seob peatumise selgelt olukorraga, kus menetlustähtaeg on juba kulgema hakanud. Samas peame oluliseks, et peatumisalust kohaldataks ka praktikas kitsalt nii nagu seletuskiri selgitab. Seletuskirja (lk 15) kohaselt kohaldub peatumisalus üksnes juhul, kui puudus tegelikult takistab menetluse jätkamist või otsuse tegemist ning et see ei kujuneks vahendiks, kuidas menetlustähtaega üldiselt pikendada, kus loa andjal napib aega muudel põhjuste. Väiksema täpsustuse või lisaselgituse küsimine ei tohiks kaasa tuua menetluse peatumist, kui menetlust on võimalik muus osas jätkata. **<u>Kaubanduskoja seisukoht:</u>** **Toetame keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 49 lõike 1^1 täpsustamist**	**Teadmiseks võetud** KeÜS § 49 lõike 1^1 alusel peatub tähtaeg üksnes taotluses ilmnenud menetlust takistava puuduse kõrvaldamise ajaks. Menetlust mittetakistava täpsustuse küsimine ega loa andja üldine ajapuudus ei ole selle sätte alusel tähtaja peatumise põhjus.
29	**Eesti Kaubandus-Tööstuskoda**	**4. Uue taotluse esitamine** Eelnõu § 1 punktiga 9 täiendatakse keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 49 punktidega 6-11. Lisatavad lõiked 9 ja	**Arvestatud**

		11 puudutavad mõlemad olukorda, kus menetluse ajal tekib vajadus käsitleda uut esitatud taotlust. Seletuskirjast (lk 19) nähtub, et lõige 9 reguleerib olukorda, kus loa andja on hinnanud, et taotleja soovitud muudatust ei saa käimasolevas menetluses arvestada, ning taotleja otsustab selle tulemusel esitada uue taotluse. Sellisel juhul lõpetatakse varasema taotluse menetlus uue taotluse esitamisega automaatselt. Lõige 11 reguleerib olukorda, kus taotleja esitab käimasolevast taotluse muutmise protsessist sõltumatult sama käitise või tegevuskoha kohta täiesti uue taotluse, mille puhul loa andja peab esmalt hindama, kas taotlusi on võimalik samaaegselt menetleda. Kaubanduskoja hinnangul on kummagi sätte eesmärk seletuskirjas eraldi selgitatud, kuid nende omavaheline vahekord ei nähtu piisavalt selgelt. Eelkõige jääb ebaselgeks, kas ja millal võiksid mõlemad sätted ühes ja samas menetluses kohalduda. **<u>Kaubanduskoja ettepanek:</u>** **Palume seletuskirjas täpsustada keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 49 lõigete 9 ja 11 omavahelist kohaldamisala ning selgitada, kas ja millistel tingimustel võivad need sätted ühe ja sama menetluse raames samaaegselt kohalduda.**	KeÜS § 49 lõige 9 reguleerib olukorda, kus taotleja esitab uue taotluse pärast seda, kui tema soovitud muudatust ei ole võimalik käimasolevas menetluses arvestada. Varasem taotlus loetakse uue taotluse esitamisega tagasivõetuks, kui uus taotlus esitatakse lõikes 8 nimetatud teate alusel ja lõike 9 kohaselt määratud tähtaja jooksul. Lõige 11 reguleerib sama käitise või tegevuskoha kohta esitatud taotluste eraldi hindamist ja menetluste võimalikku ühendamist taotleja nõusolekul. See kohaldub eraldiseisva uue taotluse esitamisel, sealhulgas pärast lõike 9 kohaselt määratud tähtaja möödumist, kui varasema taotluse menetlus veel kestab. Lõike 9 kohaselt varasemat taotlust asendavale uuele taotlusele lõiget 11 ei kohaldata. Mõlemas olukorras läbib uus taotlus esmalt §-s 42^1 sätestatud nõuetekohasuse hindamise. Sätete vahekorda on selgitatud seletuskirjas.
30	**Eesti Kaubandus-Tööstuskoda**	**5. Loa andja algatatud menetluse eseme laiendamine** Eelnõu § 1 punktiga 9 lisatavad keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 49 lõiked 6-11 reguleerivad vadavalt olukordi, kus taotleja ise soovib menetluse käigus oma taotlust muuta või esitab sama käitise kohta täiendava taotluse. Reguleeritud pole aga olukorda, kus loa andja leiab menetluse käigus, et sama käitise või tegevuskoha osas oleks vaja hinnata või muuta ka selliseid loatingimusi, mida taotleja ise oma taotlusega ei ole hõlmanud. Kaubanduskoja hinnangul jätab see lünk lahtiseks küsimuse, kas ja millises ulatuses on loa andjal üldse õigus taotleja	**Arvestatud osaliselt** Eelnõusse on lisatud KeÜS § 59 lõige 4^2. Kui loa omaja algatatud muutmismenetluses ilmneb vajadus muuta ka taotluse esemesse mittekuuluvaid loatingimusi, peab loa andja sellest loa omajat teavitama ja selgitama muudatuse vajadust. Loa omaja soovil lahendatakse täiendav muudatus eraldi menetluses, kui see on menetlusökonoomia seisukohalt otstarbekas ega takista algse taotluse lahendamist. Loa omajale ei anta absoluutset õigust nõuda eraldi menetlust, sest täiendav muudatus võib olla algse taotlusega lahutamatult seotud või võib eraldi menetlemine olla põhjendamatult

		algatatud menetluse eset omal algatusel laiendada. Kuna eelnõu ega selle seletuskiri seda küsimust ei käsitle, ei ole taotlejale ette teada, kas menetluse ese võib menetluse käigus muutuda viisil, mida tema esitatud taotlus ei kajasta, ning millised on tema õigused sellises olukorras. **Kaubanduskoja ettepanek:** **Palume täiendada eelnõud regulatsiooniga, mis selgitaks, kuidas tuleb toimida juhul, kui loa andja hinnangul tekib menetluse käigus vajadus laiendada menetluse eset detailidega, mida taotleja ise ei ole oma taotlusega hõlmanud. Muu hulgas peaks taotlejal olema õigus valida, kas selliseid täiendavaid küsimusi lahendatakse käimasoleva menetluse eseme laiendamise teel või algatatakse nende lahendamiseks eraldi keskkonnaloa muutmise menetlus, et menetluse ese oleks menetlusosalistele algusest peale selge ega laieneks ühepoolselt.**	ebaefektiivne. Säte ei piira loa andja õigust algatada seaduses sätestatud alustel loa muutmine omal algatusel.
31	**Eesti Kaubandus-Tööstuskoda**	**6. Menetlustähtaja pikendamise piirmäär** Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 49 reguleerib keskkonnaloa andmise otsustamise tähtaega. Samas ei ole sätetes täpsustatud, mis on menetlustähtaja pikendamise tingimused ja ulatused. Ka eelnõuga ei täpsustata neid kriteeriume. Kaubanduskoja hinnangul peab seaduses olema täpsemalt piiritletud keskkonnaloa menetlustähtaja pikendamise tingimused ja ulatus, et loa taotlejatele oleks üheselt selge, kui pikaks võib loa andmise tähtaeg pikeneda. Seega pakume välja, et keskkonnaseadustiku üldosa seadus täpsustaks, et loa andmise otsustamise tähtaega võib pikendada üks kord oluliste asjaolude ilmnemisel, kuid otsustamine ei tohi pikeneda enam kui 180 päevani taotluse esitamisest arvates. See täiendus tagaks õigusselguse loa taotlejatele ning annaks loa andjale realistliku tähtaja otsuse tegemiseks ilma, et see pikeneks teadmata ajani. **Kaubanduskoja ettepanek:**	**Arvestatud osaliselt** KeÜS § 49 lõikes 5 sätestatakse, et ka tähtaja pikendamise korral tuleb keskkonnaloa andmise otsus teha hiljemalt 12 kuu jooksul taotluse nõuetekohaseks tunnistamisest. Selle aja hulka ei arvata seaduse alusel peatunud aega ega § 49 lõikes 4 nimetatud juhul aega taotluse nõuetekohaseks tunnistamisest kuni planeeringu kehtestamiseni. Tähtaega võib pikendada üksnes põhjendatud juhul, kui otsust ei ole võimalik tavapärase tähtaja jooksul teha. Ettepanekut piirata kogukestus 180 päevaga taotluse esitamisest ja lubada pikendamist ainult üks kord ei arvestata. Menetluste maht ja keerukus erinevad ning õiguspärase otsuse tegemine võib vajada rohkem aega. Pikendamise kordade arvust olulisem on põhjendatud vajadus ja seaduses sätestatud ajalise piiri järgimine. Tegemist ei ole menetluse kalendaarse kogukestuse ülempiiriga.

		Lisada keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 49 lõikesse 5 täpsustus, et loa andmise otsustamise tähtaega võib pikendada üks kord oluliste asjaolude ilmnemisel, kuid otsustamine ei tohi pikeneda enam kui 180 päevani taotluse esitamisest arvates.	
32	**Eesti Kaubandus-Tööstuskoda**	**7. Menetluse kogukestuse avalikustamine** Leiame, et läbipaistvuse huvides oleks mõistlik edaspidi mõõta keskkonnaloa ja keskkonnakompleksloa menetluste kogukestust ehk taotluse esitamisest lõpliku otsuseni kuuluvat aega, mis hõlmaks nii nõuetekohasuse hindamise etappi kui ka menetluse peatumise perioode. Üksnes seadusjärgse menetlustähtaja järgimise jälgimine ei anna tervikpilti sellest, kui kaua loa saamine tegelikkuses aega võtab, kui sellele eelneb eraldi hindamisperiood või kui menetlus on selle käigus korduvalt peatunud. **Kaubanduskoja ettepanek:** **Palume kaaluda, et Keskkonnaamet hakkaks keskkonnaloa ja keskkonnakompleksloa menetluste puhul mõõtma ja avalikustama menetluste kogukestust taotluse esitamisest kuni lõpliku otsuseni.**	**Arvestatud** Menetluse tegeliku kestuse hindamiseks on oluline jälgida aega taotluse esitamisest lõpliku otsuseni, sealhulgas nõuetekohasuse hindamise ja tähtaja peatumise perioode. Selleks on kavandatud nõuetekohasuse hindamise aja arvestamine KOTKASes.

Tabel 2. Tööstusheite seaduse, riigilõivuseaduse ja keskkonnatasude seaduse muutmise seaduse kooskõlastamisel esitatud arvamused ja ettepanekud ning nendega arvestamise või arvestamata jätmise põhjendused

Nr	Märkuse esitaja	Kooskõlastamise tulemus, märkused ja ettepanekud	Märkuste ja ettepanekute arvestamine või arvestamata jätmise põhjendus
1	**SA Eestimaa Looduse Fond**	Juhime tähelepanu, et muudatused, kus punktiga 14 loobutakse kompleksloa kohustusest veisekasvatustes ning punktiga 15 vastavast kohustusest sea- ja linnukasvatustes, on sisult vastuvõetamatud ning vastuolus Läänemere kaitse Helsinki konventsiooni III lisa II osa 4. reegliga. Nimetatud muudatus suurendaks oluliselt reostusriski Läänemeres ajal, mil põllumajanduslik koormus on selgelt üheks olulisemaks surveteguriks ja Eestis on trend loomakasvatuse kontsentreerumisele.	**Arvestatud osaliselt** Sea- ja linnukasvatuse kompleksloa kohustuse muutmist käesoleva eelnõuga ei kavandata. Tööstusheite direktiivi muudatuste ülevõtmiseks vajalikud muudatused menetletakse eraldi eelnõuna (tööstusheite seaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seaduse eelnõu). Läänemere kaitse Helsinki konventsiooni III lisa II osa 4. reegel sätestab, et põllumajandusettevõtted, mille loomakasvatustoodang ületab kindlaks määratud mahtu,

		Väide, et nimetatud muudatus vähendaks halduskoormust ning tagaks õigusselguse, ei ole põhjendatud. Kompleksloa asendamine mitme eraldi keskkonnaloaga pigem suurendab halduskoormust, kuna tootja peab ühe menetluse asemel läbima mitu. Samas kaotaks see tervikpildi võimalikest keskkonnasurve tegurite koosmõjust ja nõrgendaks sisulist kaitsetaset, kaotades intensiivselt loomakasvatuselt parima võimaliku tehnika rakendamise kohustuse. ELF on kategooriliselt vastu lihtsustamise sildi all tehtavale keskkonnasaaste lubamisele ning teeme ettepaneku punktid 14 ja 15 eelnõust välja jätta.	peavad põllumajandusettevõtte keskkonnaaspektide ja keskkonnamõju kohta taotlema heakskiitu. Ehk teatud loomade arvu ületamisel peab ettevõte omama keskkonnaluba ning need loa andmise tingimused peavad põhinema parimal võimalikul tehnoloogial. Sea- ja linnukasvatuse puhul asendatakse PVT dokumentide põhine lähenemine Komisjoni rakendusotsuse otsekohalduvate nõuetega (käitamisreeglid). Keskkonnaluba jääb kõikidel loomakasvatuse käitistel alles ja mõnes sektoris neid võib isegi lisanduda. Veisekasvatuse puhul on Eesti siseriiklikult kehtestanud ministri käskkirjaga PVT-järeldused, kuid kompleksloa kaotamisel need enam ei kohaldu. Kehtivates veisekasvatuse PVT-järeldustes sisalduvad peamised nõuded on juba integreeritud valdkondlikesse õigusaktidesse ja nende täitmine on tagatud sõltumata kompleksloa olemasolust. Seetõttu ei kaasne kompleksloa kohustuse kaotamisega automaatselt PVT rakendamise ega HELCOMi III lisa II osa 4. reegli eesmärkide täitmise lakkamist.
2	**Viru Keemia Grupp AS**	Ebavajalikud on ka kehtiva THS § 41 lõike 2 punktid 4, 6 ja 15, sest ka nende andmete kandmist loale THD ei nõua ja neid üldjuhul keskkonnakomplekslubadele ei kanta. Teeme ettepaneku lisada eelnõusse THS-st § 41 lõike 2 punktide 4, 6 ja 15 välja jätmine.	**Arvestatud osaliselt** THS § 41 lõike 2 punkt 4 tunnistatud kehtetuks, punktist 6 eemaldatud vee ja puhastusainete kasutamise ja tootmise mahud ning varasemalt eraldi välja toodud puhastusained. Nimetatud ainete, energia ja kütuste säilitamise tingimused ning säästliku kasutamise või taaskasutamise meetmed jäetud sisse, sest need kuuluvad käitise kasutamise üldpõhimõtete hulka ning nimetatud andmeid täpsustab kompleksloa andmekoosseisu kehtestav määrus. Punkt 15, mis käsitleb lähteolukorra aruannet, säilitatakse kompleksloa koosseisu osana, kuna selles fikseeritakse käitise territooriumi pinnase ja põhjavee seisund enne tegevuse alustamist või olulise muudatuse elluviimist. Aruanne on vajalik võrdlusalus käitise tegevuse lõpetamisel, et hinnata, kas käitise tegevus on põhjustanud pinnase või põhjavee saastumist ning kas käitajal tuleb rakendada ala taastamise või heastamise meetmeid.

			Lähteolukorra aruande sidumine kompleksloaga tagab selle säilimise, kättesaadavuse ja seostatavuse konkreetse käitise ning loa alusel toimunud tegevusega kogu käitise käitamisaja jooksul.
3	**Viru Keemia Grupp AS**	Eelnõu **punktiga 71** tunnistatakse THSi § 85 lõige 4 kehtetuks. Eelnõu eesmärgiks on võtta Eesti õigusesse üle THD-d muutev direktiiv (EL) 2024/1785, mistõttu ei peaks eelnõu käsitlema THSi muudatusi, mis tegelikult ei ole seotud direktiivi (EL) 2024/1785 ülevõtmisega. Eelnõu punkt 71 ei seondu direktiivi (EL) 2024/1785 ülevõtmisega ja ainuüksi sellel põhjusel tuleb punkt 71 eelnõust välja jätta. Lisaks ei vasta tegelikkusele ning on eksitavad seletuskirjas esitatud väited selle kohta, nagu oleks THS § 85 lg 4 vastuolus THD-ga ning et esineb EL õiguse rikkumise risk. Vastupidiselt seletuskirjas väidetule on Euroopa Komisjon, kellel on Euroopa Liidu õigusaktide tõlgendamise pädevus, hinnanud Eesti poolt THD ülevõtmist Eesti õigusesse ning asunud seisukohale, et THD on ülevõetud korrektselt. Euroopa Liidu õiguse siduva ja lõpliku tõlgendamise pädevus on Euroopa Liidu Kohtul. Eesti ametiasutustel puudub õigus anda THD sätetele õiguslikke tõlgendusi. Seda enam, kui need on ka otseses vastuolus Euroopa Komisjoni hinnanguga. Seetõttu tuleb punkt 71 eelnõust välja jätta.	**Arvestatud osaliselt** Kehtetuks tunnistamise asemel muudame sätet. THS § 85 lõikes 4 asendatakse tekstiosa „põletamisel omatarbeks“ tekstiosaga „omatarbeks põletamisele, kui need ei ole jäätmed jäätmeseaduse tähenduses“. Sellega eemaldatakse hetkel kehtiv vastuolu. Jäätmepõletuse ja koospõletuse nõuete kohaldamine sõltub sellest, kas põletatav aine on jäätmeseaduse tähenduses jäätmed. Kui aine ei ole jäätmed ja seda kasutatakse omatarbeks kütusena, ei kohaldata selle põletamisele THS-i 4. peatüki nõudeid. Kui põletatav aine on jäätmed, ei välista selle omatarbeks põletamine jäätmepõletuse ja koospõletuse nõuete kohaldamist. Muudatusega täpsustatakse, et aine päritolu või omatarbeks põletamine ei anna iseenesest alust jäätmepõletuse nõuetest erandi tegemiseks.